

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÂRE nr.3-43/2025

cu privire la examinarea contestației Adjunctului al Procurorului General
Sergiu Russu împotriva Deciziei Inspecției Procurorilor din 01.04.2025

23 mai 2025

mun. Chișinău

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte - Alexandru Lozan

Membrii - Viorel Beiu, Eugenia Zubco, Constantin Șușu, Pavel Țurcan, Vitalie Sîli, Oleg Televca.

examinând în ședință publică contestația Adjunctului al procurorului General Sergiu Rusu împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare a Inspecției procurorilor din 01.04.2025, adoptată în privința procurorului, în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Roman Rusu din lipsa temeiurilor de atragere la răspundere disciplinară, audiind raportul Dlui Oleg Televca, Colegiul de disciplină și etică,

CONSTATĂ:

La 13.03.2025 Adjunctul Procurorului General dl. Sergiu Rusu a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor pe faptul pretinselor acțiuni ce pot constitui abateri disciplinare, comise de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Roman Rusu.

Adjunctul Procurorului General, consemnează în prezenta sesizare aspecte identificate în activitatea procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Roman Rusu și solicită luarea măsurilor stabilite de lege în vederea sancționării disciplinare a acestuia, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art.38 lit.a) și f) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins a fi comisă de către Xxxxxxx Xxxxxxx prin înțelegere prealabilă cu alte persoane - pornită în baza art. 248 alin. (7) lit. a), b), c) din Codul penal.

La 14.02.2025, Adjunct al Procurorului General, Xxxxxxx Xxxxxxx a formulat un raport către Procurorul General, solicitând verificarea legalității ordonanței din 18.09.2024, emise de procurorul Xxxxxxx Xxxxxxx, în cadrul cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx, privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Xxxxxxx Xxxxxxx. Raportul menționat a fost elaborat ținând cont de cererea de chemare în judecată

semnată de XXXXXX XXXXXX către Ministerul Justiției privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii.

Din studiul materialelor s-a determinat că, la 04.02.2024, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Roman Rusu i-a fost repartizată conducerea urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxxxx, pornită la 04.02.2024, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în baza art. 248 alin.(7) lit. a), b), c) din Codul penal - contrabanda săvârșită de două sau mai multe persoane, săvârșite cu folosirea situației de serviciu și dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 16000 de unități convenționale.

La 04.02.2024, în cadrul investigațiilor pe dosarul penal nr. xxxxxxxxxxxx a fost reținut inclusiv și XXXXXX XXXXXX - polițist în cadrul IGPF. Prin ordonanța din 05.02.2024, privind punerea sub învinuire a lui XXXXXX XXXXXX, adoptată de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Roman Rusu, s-a constatat că prin acțiunile sale manifestate prin intenție directă, XXXXXX XXXXXX, a comis infracțiunea prevăzută de art. art. 42 alin. (5), 248 alin. (7) lit. a), b), c) din Codul penal - adică complice la infracțiunea de introducere pe teritoriul Republicii Moldova prin locuri stabilite pentru controlul vamal, prin nedeclarare în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei a mărfurilor, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu, a căror valoare depășește 16 000 unități convenționale”.

La caz, autorul sesizării a constatat:

- neglijarea cerinței de respectare a termenului rezonabil or, au existat perioade îndelungate în care urmărirea penală pur și simplu a stagnat, dosarul aflându-se în nelucrare (e.g. perioada cuprinsă între aprilie-iunie 2024), adică trei luni de zile, situație care nu poate avea o justificare obiectivă, implicând elemente de conduită profesională necorespunzătoare din partea procurorului care a condus urmărirea penală.

- pentru perioada octombrie 2024-februarie 2025, adică mai mult de 4 luni de zile dosarul penal sa aflat pe o linie inertă, nefiind întreprinse acțiuni procesuale, situație care nu este explicabilă, chiar dacă, aparent, ar putea fi vizat argumentul că se aștepta raportul de expertiză merceologică, dat fiind faptul că în speță au rămas ne-elucidate mai multe circumstanțe, care nu se află în raport de cauzalitate cu rezultatele expertizei merceologice și era posibil a fi întreprinse măsuri întru verificarea acestora.

- nu a fost stabilită înțelegerea dintre XXXXXX XXXXXX cu ceilalți figuranți ai cauzei penale; în cadrul atribuțiilor de serviciu ale acestuia nu intră si controlul mărfurilor transportate peste frontiera vamală de către persoanele fizice și/sau juridice;

- nu au fost administrate careva probe pertinente și concludente ce ar indica asupra faptului că XXXXXX XXXXXX cunoștea despre existența mărfurilor depistate în compartimentul marfar, tănuite de controlul vamal în mijlocul de transport de model „xxxxxxxxxx” cu n/î xxxxxxxxxxxx ;

- nu s-au stabilit probe care incontestabil ar indica la complicitate la comiterea infracțiunii investigate.

Omisiuni în cadrul investigațiilor

a) Descifrările convorbirilor telefonice nu au fost analizate în deplinătatea posibilităților tehnice și profesionale disponibile, inclusiv nu a fost solicitată asistența de specialitate prin utilizarea softului 12, care să ofere tabloul complex al comunicărilor persoanelor vizate în această speță *la dosar se regăsesc CDuri cu informații ridicate de la furnizorii serviciilor de telefonie mobilă și, corespunzător, aplicându-se instrumentele digitale relevante, pot fi constatate circumstanțe importante pentru stabilirea adevărului.*

b) Din imaginile video ridicate din biroul de serviciu al inspectorilor vamali, ar rezulta că la 03.02.2024, la ora 16.05.05, angajatul Serviciului Vamal (care se pretinde a fi XXXXXX XXXXXX) - „*pune telefonul la ureche și ceva discută*”, iar apoi „*după discuția purtată la telefon, închide telefonul, se ridică de la masă, și la ora 16.05.37 iese din incinta biroului*” (Vol. XX f.d. XX), or, era elementar necesar să se facă o contrapunere cu informația din descifrările convorbirilor telefonice ale numitului. Procurorul de caz nu a reacționat la toate aceste deficiențe și nu a intervenit în vederea îmbunătățirii calității investigațiilor, deși rolul fundamental în acest sens îi revine anume acestuia, rezultând din atribuțiile de serviciu, consemnate în Constituție și în Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016, care nu sunt piese de decor, dar trebuie aplicate în practică cu toată responsabilitatea, pentru a evita transformarea drepturilor persoanei în concepte teoretice și iluzorii.

c) Nu s-au făcut elucidările de rigoare despre rolul lui XXXXXX XXXXXX (deși a fost ridicat telefonul de la acesta) și/sau XXXXXX XXXXXX (deși au fost atestate indicii că de la numărul de telefon ce aparține sau este folosit de către ei s-au dus discuții cu cet. XXXXXX XXXXXX - Vol. XX f.d. XXX). Mai mult de atât, corectitudinea dispunerii/consemnării măsurilor speciale de investigații a constituit anterior obiect și al cercetărilor disciplinare în privința procurorilor din PCCOCS, fiind dispuse sancțiuni, care au fost menținute și de instanța de judecată or, continuarea practicilor în baza aceluiași algoritm vicios reprezintă erori grosiere, cu potențial de atragere a consecințelor simetrice.

d) Prin ordonanța din 18.03.2024, procurorul Roman Rusu a apreciat relevanța rezultatelor măsurii speciale de investigații în ceea ce privește descifrările convorbirilor telefonice ale lui XXXXXX XXXXXX (Vol. XX f.d. XX). Potrivit părții descriptive a ordonanței rezultă „*...am constatat că în perioada xx.xx.2024- xxx.xx.2024 au fost obținute materiale care conțin date importante și sunt pertinente pentru cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx*”, iar potrivit părții dispozitive a ordonanței - „*1. A declara nepertinente pentru cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx rezultatele efectuării măsurii speciale*” (Vol. XX f.d. XX), or constatările și soluția adoptată nu conciliază între ele. Aceeași situație confuză o regăsim și în ordonanțele privind GSM xxxxxxxxxxxx (Vol. XX f.d. XX) și

privind GSM xxxxxxxxxxxx (Vol. XX f.d. XX) or, asemenea erori au potențialul de a vicia în mod substanțial probele administrate în cadrul urmăririi penale.

e) Potrivit documentelor dosarului, rezultă că cet. Xxxxxx Xxxxxx a fost documentat de mai multe ori la traversarea frontierei de stat la volanul a/m xxxxxxxxxxxx n/î xxxxxxxxxxxx (Vol. XX f.d. XX, XX, XX) și exact în perioada trecerii controlului vamal numitul avea discuții telefonice cu GSM xxxxxxxxxxxx (Vol. XX f.d. XX; Vol. XX f.d. XX). De asemenea, din materialele cauzei se deduce că GSM xxxxxxxxxxxx este un număr telefonic aparent folosit de către cet. Xxxxxx Xxxxxx, or în cadrul percheziției în imobilul numitului au fost depistate indicii în acest sens - „*fragment din hârtie cu inscripția xxxxxxxxxxxx*” (Vol. XX f.d. XX). Aceste coincidențe au fost lăsate fără atenția corespunzătoare atât din partea organului de urmărire penală, cât și de către procuror, ceea ce creează suspiciuni că circumstanțe importante ale speței au fost lăsate fără examinarea necesară. Printre bunurile ridicate pe caz (obiectul contrabandei), se regăsesc mai multe unități/denumiri de suplimente alimentare, produse care se circumscriu unui termen de valabilitate și condițiilor deosebite de păstrare, iar în dependență de un potențial statut farmaceutic, ar putea exista un regim special de introducere în țară și, respectiv, de comercializare. Cu toate acestea, la materialele dosarului penal nu se regăsesc acte care să confirme eforturi/măsurii în vederea clarificării aspectelor invocate și asigurării unei opinii de specialitate pe dimensiunea vizată.

f) Având în vedere profilul faptelor investigate, pe caz nici nu s-a analizat incidența prevederilor art. 229², art. 258 din Codul de procedură penală (investigații financiare paralele), inclusiv având în vedere suspiciunea că bunurile de referință ar aparține lui Xxxxxx Xxxxxx.

g) Ordonanțele din 04.10.2024 și din 18.10.2024 (Vol. XX f.d. XX, XX) privind dispunerea expertizei judiciare, iară vreun temei justificator, nu au fost aduse la cunoștință tuturor învinuiților (Vol. XX f.d. XX, XX).

Sintetizând evenimentele și hotărârile adoptate pe caz, remarcă următoarele consecințe ale acțiunilor/inacțiunilor procurorului Xxxxxx Xxxxxx:

- Adresarea lui Xxxxxx Xxxxxx în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată pentru repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în ordinea Legii nr. 1545/25.02.1998;

- Admiterea perioadelor îndelungate în care dosarul a fost în nelucrare;

- Necesitatea intervenirii Procurorului General, pentru a retrage cauza penală din gestiunea Serviciului vamal și a PCCOCS.

- Nerealizarea obligației prevăzute la art.54 alin.(3) din CPP, de formulare a unei cereri de abținere a procurorului de caz Roman Rusu (numit prin ordinul nr 1075 din 01.08.2016 în cadrul PCCOCS), în momentul intervenirii în proces a avocatului Xxxxxx Xxxxxx (care reprezintă interesele învinuiților Xxxxxx Xxxxxx și Xxxxxx

Xxxxxx) - ex-procuror în cadrul PCCOCS, cu care procurorul de caz au activat în aceeași subdiviziune a Procuraturii până în 10.06.2019 (numit la 01.08.2016 în funcție de procuror în cadrul PCCOCS și eliberare la 10.06.2019 prin Ordinul PG nr. 755-P din 07.06.2019). Ambii au activat în cadrul PCCOCS în aceeași Secție - Conducere a urmăririi penale.

II. Cauza nr.xxxxxxxxxx privind infracțiunea de tentativă de contrabandă, pretins a fi comisă de către Xxxxxx Xxxxxx - pornită în baza art.27, art.248 alin (1) din Codul penal.

Urmărirea penală în cauza nr. xxxxxxxxxxxx a fost începută la 25.03.2024, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în baza art.27, art.248 alin.(1) din Codul penal.

La 29.03.2024, procurorul de caz Roman Rusu a dispus scoaterea de sub urmărire penală a bănuitei Xxxxxx Xxxxxx, din motiv că în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art.27, art.248 din Codul penal, cu clasarea procesului penal în cauza nr. xxxxxxxxxxxx.

Analiza materialelor dosarului denotă insuficiența probelor administrate în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză, precum și pentru a exclude orice bănuială rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni.

Astfel, pe caz neîntemeiat nu au fost întreprinse măsuri în vederea constatării modalității introducerii pe teritoriul Republicii Moldova, de către Xxxxxx Xxxxxx, a mijloacelor financiare, care ulterior, la xx.xx.2024, nu au fost declarate la postul vamal intern (PVFI, Aeroport Internațional Chișinău).

În aceeași ordine de idei, în vederea verificării versiunii înaintate de către Xxxxxx Xxxxxx, s-a omis de a verifica dacă mijloacele financiare au fost declarate organelor vamale ale Ucrainei, la momentul traversării de către aceasta a frontierei statului respectiv.

În continuare, neîntemeiat a fost ignorat faptul că acțiunile pretins ilegale, care au constituit obiect al investigațiilor în prezenta speță, se circumscriu procedurilor de scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care înglobează etape distincte, scopul cărora se circumscrie unor domenii separate, fiind de notorietate faptul că, per general, la traversarea frontierei unui stat, controlul de securitate nu se identifică cu verificările vamale, or sectoarele corespunzătoare sunt marcate în mod individual, cu indicatoare specifice, pentru a asigura îndeplinirea tuturor formalităților de declarare din partea subiecților vizati. Rezultă, așadar, că raționamentul logico-juridic, folosit pentru ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a numitei Xxxxxx Xxxxxx și de clasare a procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx, nu este susținut de premise factologice, care să configureze valabilitatea și temeinicia acestuia.

Mai mult, din motive inexplicabile, procurorul a făcut abstracție de la înregistrările video, examinate și anexate la cauza penală, precum și declarațiile inspectorilor postului vamal ai Aeroportului Internațional Chișinău Xxxxxx Xxxxxx

și XXXXXX XXXXXX, prin care se constată inevitabil faptul că XXXXXX XXXXXX, prezentându- se în zona controlului vamal, după controlul pașaportului, a ales culoarul verde - care, potrivit art.5 pct.81) lit.a din Codul vamal, se definește ca „ *culoar de control vamal care permite acordarea liberului de vamă fără efectuarea controlului documentar și a celui fizic.*”.

De altfel, conform procesului-verbal din 28.03.2024, de examinare a obiectelor, și anume a înregistrărilor video efectuat în incinta Aeroportului, s-a stabilit că pe tavan sunt indicate diferite indicatoare, inclusiv indicatorul „*Bunuri de declarat/ Good to declare* ”, unde se aflau și declarații vamale, fapt ignorat de către XXXXXX XXXXXX.

La fel, deși în cadrul investigațiilor au fost examinate anumite documente prezentate de către XXXXXX XXXXXX, s-a omis verificarea valabilității acestora, fapt ce contravine obligației de a efectua o cercetare completă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei.

Probele respective, raportate la faptul că în speță au fost luate în considerație inclusiv documente emise de către autoritățile unui stat străin, nu pot fi suficiente pentru a stabili, cu acuratețea profesională necesară, toate circumstanțele relevante, ceea ce nu este compatibil cu standardele de eficiență ale investigației. Prin urmare, nu este justificat faptul că investigațiile s-au limitat doar la anexarea copiilor de pe documentele prezentate de către XXXXXX XXXXXX, pe când era necesară expedierea, în condițiile stabilite de Codul de procedură penală, a unei cereri de asistență juridică în adresa organelor competente ale Ucrainei, pentru clarificarea aspectelor relevante, or, fără cercetările de referință și fără dovezile corespunzătoare, este lipsit de semnificație și de certitudinea juridică adecvată raționamentul privind originea legală a bunurilor/mijloacelor financiare deținute de către persoana dată.

Prin ordonanța Procurorului General, Ion Munteanu, din 24.02.2025 a fost anulată total, ca fiind afectată de vicii fundamentale, ordonanța din 29.03.2024, emisă de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Roman Rusu, prin care a dispus scoaterea de sub urmărire penală a bănuitei XXXXXX XXXXXX și clasarea procesului penal în cauza nr. xxxxxxxxxxxx, fiind dispusă reluarea urmăririi penale. Concomitent, cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx a fost retrasă de la organul de urmărire penală al Serviciului Vamal și a fost transmisă Serviciului urmărire penală al Sectorului poliției de frontieră Aeroport Internațional Chișinău al IGPF al MAI, pentru exercitarea în continuare a urmăririi penale, conducerea urmăririi penale fiind stabilită pentru Procuratura mun. Chișinău.

Potrivit argumentelor invocate în sensul reluării urmăririi penale și retragerii cauzei penale au fost reținute omisiunile reliefate *supra*, care reprezintă deficiențe admise în cadrul urmăririi penale și premise temeinicie și suficiente pentru a justifica retragerea dosarului de la organul de urmărire penală al Serviciului Vamal.

Sintetizând circumstanțele și hotărârile adoptate pe caz, remarcă următoarele consecințe ale acțiunilor/inacțiunilor procurorului Roman Rusu: - Compromiterea

standardelor de eficiență a investigațiilor - Necesitatea intervenirii Procurorului General pentru anularea hotărârii de scoatere de sub urmărire penală a cet. XXXXXX XXXXXX și de clasare a procesului penal în cauza nr. xxxxxxxxxxxx și pentru transmiterea dosarului către o altă subdiviziune a Procuraturii.

III. Cauza nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de tentativă de contrabandă, pretins a fi comisă de către XXXXXX XXXXXX - pornită în baza art.27, art.248 alin (1) din Codul penal

Urmărirea penală în cauza nr. xxxxxxxxxxxx a fost începută la 29.04.2024, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în baza art.27, art.248 alin.(1) din Codul penal.

La 08.05.2024, procurorul de caz Roman Rusu a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui XXXXXX XXXXXX, pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii, cu clasarea procesului penal în cauza nr. xxxxxxxxxxxx.

La emiterea ordonanței din 08.05.2024, procurorul nu a examinat probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și nu a asigurat întreprinderea tuturor măsurilor necesare pentru a stabili circumstanțele relevante ale cazului, prin aceasta fiind subminată concluzia că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, ea fiind lipsită nu doar de substanță juridică, dar și de premise factologice relevante, în măsură să susțină raționamentele invocate.

Așadar, din motive neclare, de către organul de urmărire penală și procuror a fost ignorat faptul că acțiunile pretins ilegale, care au constituit obiect al investigațiilor în prezenta speță, se circumscriu procedurilor de scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care înglobează etape distincte, scopul cărora se circumscrie unor domenii separate, fiind de notorietate faptul ca, *per general*, la traversarea frontierei unui stat, controlul de securitate nu se identifică cu verificările vamale, or sectoarele corespunzătoare sunt marcate în mod individual, cu indicatoare specifice, pentru a asigura îndeplinirea tuturor formalităților de declarare din partea subiecților vizati. Rezultă, așadar, că raționamentul logico-juridic, folosit pentru ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a numitului XXXXXX XXXXXX și de clasare a procesului penal în cauza nr. xxxxxxxxxxxx, nu este susținut de premise factologice, care să configureze valabilitatea și temeinicia acestuia.

Relevant în acest sens este procesul-verbal de examinare a fișierelor video ridicate de la Departamentul de Securitate al Aeroportului Internațional Chișinău, din care rezultă cu evidență, că după trecerea controlului de pașapoarte, parcurs de către XXXXXX XXXXXX și familia acestuia, urmează o zonă diferită, cu două coridoare separate, marcate prin culori distincte și prin inscripții/însemne speciale, ce se referă expres la declararea/nedeclararea bunurilor, ceea ce generează în mod clar concluzia că se impune încă o etapă de control vamal, or, numitul nici nu a intervenit cu o solicitare de informații în acest sens către angajatul vamal care se afla la un loc vizibil, în fața ghișeului corespunzător.

La cauza penală se regăsesc copii de pe anumite documente prezentate direct de către XXXXXX XXXXXX, care nu au fost traduse în limba în care se desfășoară procesul penal, valabilitatea cărora nu a fost verificată, ceea ce nu reprezintă cercetarea completă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei.

Probele respective, raportate la faptul că în speță au fost luate în considerație inclusiv documente emise de către autoritățile și instituțiile financiare ale unui stat străin, nu pot fi suficiente pentru a stabili, cu acuratețea profesională necesară, toate circumstanțele relevante, ceea ce nu este compatibil cu standardele de eficiență ale investigației.

Astfel, nu este justificat faptul că organul de urmărire penală s-a limitat doar la anexarea copiilor de pe documente prezentate de către XXXXXX XXXXXX, pe când în speță era necesară expedierea, în condițiile stabilite de Codul de procedură penală, a unei cereri de asistență juridică în Ucraina pentru clarificarea aspectelor relevante, or, fără cercetările de referință și fără dovezile corespunzătoare, este lipsit de semnificație și de certitudinea juridică adecvată raționamentul privind originea legală a bunurilor/mijloacelor financiare deținute de către persoana dată. De asemenea, din motive neclare, de către organul de urmărire penală și procuror nu au fost întreprinse măsuri în vederea constatării modalității introducerii pe teritoriul Republicii Moldova, de către XXXXXX XXXXXX, a mijloacelor financiare care ulterior nu au fost declarate la postul vamal intern (PVFI, Aeroport International Chișinău), pe data de 19.04.2024.

În aceeași ordine de idei, în vederea verificării versiunii înaintate de către XXXXXX XXXXXX, s-a omis de a verifica dacă mijloacele financiare au fost declarate organelor vamale ale Ucrainei, la momentul traversării de către aceasta a frontierei statului respectiv.

Sintetizând circumstanțele și hotărârile adoptate pe caz, remarcă următoarele consecințe ale acțiunilor/inacțiunilor procurorului Roman Rusu:

- Compromiterea standardelor de eficiență a investigațiilor
- Necesitatea intervenirii Procurorului General pentru anularea hotărârii de scoatere de sub urmărire penală a lui XXXXXX XXXXXX și de clasare a procesului penal în cauza nr. xxxxxxxxxxxx și pentru transmiterea dosarului către o altă subdiviziune a Procuraturii.

Analiza materialelor dosarelor penale nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx denotă că procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Roman Rusu, în mod repetitiv, a acționat contrar obligațiilor de serviciu ce îi reveneau, ceea ce a viciat conduita sa procesuală pe cazurile vizate și, în consecință, a generat riscul afectării imaginii și autorității instituției Procuraturii, dedus inclusiv din probabilitatea semnificativă de obligare la plata despăgubirilor pentru acțiuni ce au dus la încălcarea drepturilor persoanei.

Prestație profesională necorespunzătoare la întocmirea demersului de arestare preventivă în privința lui XXXXXX XXXXXX.

Fiind verificate materialele cauzei penale, se constată că la formularea la demersului de arestare preventivă în privința lui XXXXXX XXXXXX nu au fost analizate cu suficientă acuratețe profesională criteriile și standardele aferente art. 5 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în raport cu existența, la etapa respectivă, a probelor care să ateste bănuiala rezonabilă de comitere de către persiană vizată a infracțiunii incriminate.

Subsecvent, se atestă premise pentru a deduce concluzia despre o apreciere eronată de către procurorul de caz a circumstanțelor stabilite și a probelor administrate raportat la argumentarea corectă și obiectivă a incidenței, în speță, a condițiilor care justifică aplicarea arestării preventive.

Activitatea unui procuror nu poate fi rezultatul unor raționamente pur mecanice, pentru că sarcina acestuia în contextul conducerii/exercitării urmăririi penale este să asigure aplicarea în concret a legii și să dea eficiență practică principiilor stabilite în actele normative, or, în caz contrar toate acestea ar rămâne concepte teoretice și iluzorii, situație ce nu este compatibilă cu exigențe impuse de ordinea juridică națională.

În situația înaintării unui demers pentru aplicarea arestării preventive în privința unei persoane, următoarele 2 condiții fundamentale trebuie analizate minuțios de către procuror:

- existența bănuielii rezonabile că persoana a comis infracțiunea;
- întrunirea criteriilor stabilite în art. 176, 185 din Codul de procedură penală.

Raportând aceste principii la circumstanțele particulare referitoare la speța lui XXXXXX XXXXXX și având în vedere sinteza cronologică a acțiunilor procesuale efectuate în dosarul nr. xxxxxxxxxxxx prezentată supra, constatăm că la data înaintării demersului de aplicare a arestării preventive (06.02.2024) și la data examinării acestuia (xx.xx.2024), procurorul de caz și-a elaborat raționamentul în baza doar a probelor legate de depistarea și ridicarea mărfurilor - obiect al contrabandei. Or, nemijlocit în demersul de aplicare a arestării preventive în privința lui XXXXXX XXXXXX, procurorul Roman Rusu a consemnat - „Caracterul verosimil al învinuirii se probează prin următoarele circumstanțe de fapt constatate și anume: procesul verbal privind efectuarea controlului vamal din 04.02.2024, procesul-verbal de ridicare a mărfurilor din 04.02.2024”.

În speța dată, circumscrisă înaintării demersului de arestare preventivă în privința lui Roman Rusu, nu există indicii că procurorul de caz și-ar fi conformat conduita procesuală la rigorile principiilor enunțate, or, nu a fost atestat nici un efort de a analiza prezența în acțiunile numitului a bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii și de a argumenta raportul de cauzalitate între probele invocate la etapa depunerii/examinării demersului dat și acțiunile acestuia. Un aspect fundamental, care caracterizează prestația profesională necorespunzătoare, pe caz, a procurorului Roman

Rusu rezidă în faptul că demersul de aplicare a arestării preventive în privința lui XXXXXX XXXXXX conține argumente ce nu au nici o legătură cu personalitatea acestuia.

Asemenea supoziții din partea procurorului de caz determină un nivel inadmisibil de formalism, sunt rupte de context, iar în lipsa datelor care să confirme măcar unele suspiciuni că „activitatea infracțională desfășurată de învinuit purtând un caracter permanent”, reprezintă o distorsionare vădită a circumstanțelor stabilite, precum și determină inducerea în eroare a autorităților judiciare abilitate să examineze speța dată.

Mai mult, din materialele cauzei penale rezultă că în perioada aflării lui XXXXXX XXXXXX în stare privativă de libertate (30 zile - arestare preventivă și 30 zile - arest la domiciliu) nu a existat celeritatea și preocuparea profesională necesară din partea procurorului și, respectiv, în tot acest timp, practic, nu s-au efectuat acțiuni cu participarea numitului.

Lipsa acțiunilor de urmărire penală cu participarea învinuitului o perioadă atât de mare reprezintă o atitudine nescuzabilă a procurorului Roman Rusu față de un dosar penal în care figurează persoane arestate, mai ales că nu s-a depus nici un efort de a obține, cel puțin, fișa postului cu atribuțiile lui XXXXXX XXXXXX, or, această măsură nu solicita vreun efort disproporționat și nici nu viza o procedură specială de obținere a documentului.

Ne-asigurarea respectării criteriilor termenului rezonabil și al plenitudinii/eficienței urmăririi penale pe dosarele de referință

După cum a fost enunțat supra, în perioada aflării investigațiilor date în conducerea procurorului Roman Rusu au existat perioade îndelungate în care dosarul penal a fost lăsat în nelucrare, fără să existe justificări rezonabile în acest sens.

Este de reținut că dispunerea expertizelor judiciare și, respectiv, așteptarea concluziilor de specialitate, nu poate reprezenta, în sine, un motiv care să fie invocat pentru explicarea lipsei acțiunilor procesuale, mai ales în prezentul caz, când existau o serie de alte circumstanțe, care puteau fi verificate/cercetate în acest timp (e.g. analiza complexă a descifrărilor convorbirilor telefonice pentru a stabili cu certitudine cui se raporta numărul GSM xxxxxxxxxxxx, au avut loc sau nu discuții telefonice între figuranții pe dosar; clarificarea aspectelor legate de importarea/păstrarea/comercializarea suplimentelor alimentare, etc).

Din perspectiva criteriilor de eficiență a investigației conduita procesuală a procurorului de caz este pasibilă criticii, deoarece multiple circumstanțe importante din Sesizare cu privire la faptele care pot constitui abateri disciplinare stabilite în activitatea procurorului în PCCOCS Roman Rusu dosarele penale nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx au fost lăsate fără verificare, iar dacă acesta ar fi depus eforturile necesare și ar fi fost preocupat în mod corespunzător de stabilirea adevărului, atunci ar fi orientat derularea investigațiilor în așa fel, încât aceste aspecte să fie clarificate, or,

stabilirea informațiilor vizate era, chiar de la etapa inițială, o necesitate firească tacticii și metodicii anchetării cazurilor în speță.

Concomitent, după cum s-a constatat, la elaborarea mai multor ordonanțe aferente verificării pertinentei anumitor informații din descifrările convorbirilor telefonice s-a manifestat atitudine superficială considerabilă (exemplele au fost descrise supra).

În perioada aflării dosarelor în conducerea procurorului Roman Rusu, nemijlocit urmărirea penală pe aceste cazuri a fost deficitară, fără o congruență specifică tacticii urmăririi penale, fără să existe indicații din partea procurorului cu referire la efectuarea măsurilor necesare stabilirii adevărului, care să orienteze investigațiile spre examinarea tuturor versiunilor posibile și analiza obiectivă a circumstanțelor relevante.

Indiscutabil, în activitatea sa de serviciu, procurorul trebuie să își realizeze sarcinile în conformitate cu propria convingere, însă întinderea acesteia este limitată de faptul că orice raționament trebuie să provină din prevederile legii și să fie restricționat de principiul responsabilității și onestității. Orice altă abordare a propriei convingeri riscă să vicieze acțiunile procesuale efectuate și soluțiile adoptate, iar pe final să ducă la atingeri în raport cu drepturile persoanelor vizate sau să decredibilizeze esența ordinii de drept.

Cele menționate *supra* denotă că acțiunile procurorului Roman Rusu constituie abateri disciplinare statuate la art.38 lit. a) și lit.f¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:

- a) *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3);*

- f) *încălcarea Codului de etică al procurorilor.*

Poziția procurorului Roman Rusu:

Procurorul invocă, că toate acțiunile și deciziile luate în cadrul aceste dosare au fost conforme cu legea și normele profesionale și că sesizarea adusă împotriva sa este una nefondată, iar motivele invocate în acest sens nu reflectă realitatea faptică și juridică cazurilor.

1. Circumstanțe aferente desfășurării urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxxxx.

Urmărirea penală în cauză penală nr. xxxxxxxxxxxx a fost începută la 04.02.2024 de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (7) lit. a), b) și c) din Codul penal.

Potrivit materialelor procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (REI-1) al Serviciului Vamal la data de 04.02.2024 s-a constatat că, cet. Xxxxxxx Xxxxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu angajați din cadrul Serviciului Vamal, precum și cu alte persoane în curs de identificare, împărțind rolurile în dependență de necesitățile infracționale bine planificate, în vederea desfășurării unor acțiuni concrete, îndeplinind acțiuni comune,

cît și separate, urmărind scopul introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, prin contrabandă, au organizat un plan infracțional, potrivit căruia la data de 03.02.2024, în jurul orei 16:05 cetățeanul Republicii Moldova, XXXXXX XXXXXX, la volanul mijlocului de transport de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, a traversat frontiera de stat a Republicii Moldova, pe direcția intrare în țară prin postul vamal nr. XXXXXXXXXXXX „XXXXXXXXXX”, rutier fără a declara careva mărfuri.

Aproximativ la ora 16:10, în regiunea localității XXXXXXXXXXXX, r-nul XXXXXXXXXXXX, mijlocul de transport „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, condus de numitul XXXXXX XXXXXX a fost stopat regulamentar de către inspectorii din cadrul Secției Echipa Mobile a Serviciului Vamal și escortat pe teritoriul postului vamal intern „Cahul” în vederea efectuării controlului fizic vamal.

Drept urmare a efectuării controlului fizic vamal al mijlocului de transport de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, în compartimentul marfar au fost depistate mărfuri de larg consum, valoarea în vamă fiind stabilită în sumă de XXXXXXXXXXXX lei.

Reieșind din cele ce au fost constatate și ținând cont de faptul că, din cuprinsul materialelor acumulate, a rezultat o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune prevăzută de art. 248 alin. (7) lit. a), b), c) din Codul penal, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal a fost dispusă pornirea urmăririi penale cu nr. XXXXXXXXXXXX.

La data de 04.02.2025, pe cauza menționată supra, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în temeiul prevederilor art. 166 din Codul de procedură penală, au fost reținute următoarele persoane, și anume: XXXXXX XXXXXX, XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX.

În continuare mă voi referi la acțiunile ce se referă la persoana indicată în sesizare, și anume: XXXXXX XXXXXX.

Astfel, XXXXXX XXXXXX, născut la xx.xx.xxx, a fost pus sub învinuire la 05.02.2024, fiindu-i încriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin.(5), art. 248 alin. (7) lit. a), b) și c) din Codul penal, fiind învinuit în aceia că, acționând în calitate de funcționar în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, împreună și prin înțelegere prealabilă cu XXXXXX XXXXXX, funcționar în cadrul Serviciului Vamal, XXXXXX XXXXXX și cu alte persoane în curs de identificare, împărțind rolurile în dependență de necesitățile infracționale bine planificate, în vederea desfășurării unor acțiuni concrete, îndeplinind acțiuni comune, cât și separate, urmărind scopul introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, prin contrabandă, au organizat un plan infracțional, potrivit căruia la data de 03.02.2024, în jurul orei 16:05 cetățeanul Republicii Moldova, XXXXXX XXXXXX, la volanul mijlocului de transport de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, a traversat frontiera de stat a Republicii Moldova, pe direcția intrare în țară prin postul vamal nr. XXXXXXXXXXXX „XXXXXXXXXX”, rutier fără a declara careva mărfuri.

Aproximativ la ora 16:10, în regiunea localității xxxxxxxxxxxx, r-nul xxxxxxxxxxxx, mijlocul de transport „xxxxxxxxxx” cu numărul de înmatriculare xxxxxxxxxxxx, condus de numitul Xxxxxx Xxxxxx a fost stopat regulamentar de către inspectorii din cadrul Secției Echipa Mobile a Serviciului Vamal și escortat pe teritoriul postului vamal intern „Cahul” în vederea efectuării controlului fizic vamal.

Drept urmare a efectuării controlului fizic vamal al mijlocului de transport de model „xxxxxxxxxx” cu numărul de înmatriculare xxxxxxxxxxxx, în compartimentul marfar au fost depistate mărfuri de larg consum, valoarea în vamă fiind stabilită în sumă de xxxxxxxxxxxx lei.

Totodată, în temeiul prevederilor art. art. 52 alin.(l) p.12), 16), art.176-177, art.186, art.304 și art. 308 din Cod de procedură penală, a fost inițiată procedura de aplicare a arestului preventiv pe un termen de 30 de zile în privința învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, iar la 06.02.2024, de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a fost admis demersul procurorului, și în temeiul prevederilor art.art.il, 41, 175176, 177, 185, 186, 195, 196 alin.(2), 308 din Codul de procedură penală, eliberat mandat judecătoresc de aplicare a Arestului preventiv pe un termen de 30 de zile în privința învinuitului.

Este de menționat că, la etapa incipientă a urmăririi penale, instanța de judecată la examinarea demersului privind aplicarea măsurii preventive, a considerat întemeiate argumentele procurorului că, ar exista premise rezonabile de a presupune că învinuitul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală și să influențeze mersul urmăririi penale în vederea tergiversării și examinării incorecte a cazului.

Totodată, instanța a considerat întemeiat și absolut legal demersul subsemnatului privind aplicarea măsurii preventive, stabilind următoarele:

„...cauza penală a fost pornită cu respectarea legislației în vigoare, materialele prezentate de către procuror confirmă existența temeiurilor de bănuială rezonabilă în privința lui Xxxxxx Xxxxxx de comiterea infracțiunii imputate, la demers fiind anexate probele respective, necombătute în careva mod de către partea apărării, precum și nefiind constatate careva ilegalități la reținerea învinuitului.

...Sub egida acestor rigori de drept, raportate la cele de fapt, instanța de judecată constată temeiurile și necesitățile generale, pentru aplicarea măsurii de reprimare și raportându-le la starea de fapt, urmează a se aprecia că, arestarea preventivă aplicată față de învinuit ca măsură preventivă este justificată, întemeiată și necesară, întrucât are ca scop împiedicarea învinuitului de a se ascunde de organul de urmărire penală, fiind astfel respectat în tot principiul proporționalității între dreptul, libertatea persoanei garantate de lege și interesul public. Necesitatea aplicării față de învinuit a măsurii preventive-arestarea preventivă, se explică și prin faptul că privarea de libertate în cazul dat a învinuitului este prevăzută de lege, fiind necesară într-o societate democratică și urmărește un scop legal.

...instanța de judecată consideră că, este necesară aplicarea restricțiilor impuse învinutului, fiind astfel măsura preventivă de natură să asigure echilibrul între drepturile persoanei învinuite și interesul public.

...în continuare instanța de judecată constată că demersul procurorului este justificat, or aplicarea măsurii de reprimare, „arestarea preventivă”, rezidă din necesitatea apărării ordinii publice, modul comiterii infracțiunii..., necesitatea efectuării acțiunilor de urmărire penală în vederea confirmării sau combaterii acuzației aduse, în condițiile în care, învinuitul va fi privat de posibilitatea de a influența stabilirea circumstanțelor cazului, precum și privarea învinutului de posibilitatea de a influența declarațiile părții vătămate, martorilor, distrugerea probelor iar învinuitul ar putea influența mersul normal al urmăririi penale, inclusiv prin eschivarea de la organul de urmărire penală, fapt care ar tergiversa neîntemeiat mersul normal al urmăririi penale.

...în astfel de circumstanțe, instanța de judecată consideră că, învinuitul urmează a fi izolat de societate pentru o perioadă de timp în scopul de a permite organului de urmărire penală de a administra probele necesare ce va contribui la o desfășurare normală și obiectivă a procesului penal la moment fiind imposibilă aplicarea unei măsuri preventive mai blânde, deoarece o asemenea măsură nu va asigura desfășurarea normală a procesului penal.

...Așadar instanța consideră că, pentru moment, riscurile prevăzute de Codul de procedură penală privind necesitatea arestării sunt prezente și că acestea, inclusiv motivele chemate în ajutor de procuror și probele prezentate în acest sens, justifică incontestabil aplicarea arestului preventiv pe un termen de 30 de zile.

...Astfel, bănuielile obiective, reținute de către instanță în justificarea riscurilor invocate de către procuror, sunt conforme standartelor de evaluare instituite de ceto în jurisprudența sa menționată mai sus, potrivit mijloacelor de probă administrate de procuror fără a fi necesară dovada, dincolo de orice îndoieli rezonabile...”.

Atrag atenția faptului că încheierea instanței de aplicare a măsurii preventive a trecut controlul instanței ierarhic superioare, Curtea de Apel Chișinău, care a examinat recursul depus de apărarea învinutului XXXXXX XXXXXX, adoptând Decizia de respingere în totalitate a recursului înaintat, cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de fond și a temeiurilor care au stat la baza aplicării măsurii preventive.

În acest sens, în cazul în care Decizia Curții de Apel menționată supra, lipsește la materialele anexate la procedura disciplinară, solicit respectuos de a fi solicitată Decizia respectivă, pentru a fi anexată la materiale, ca fiind necesară și relevantă cazului, deoarece sunt în imposibilitate de a prezenta proba în cauză, cauza penală fiind retrasă din gestiunea PCCOCS, cu stabilirea competenței Procuraturii UTA Găgăuzia.

Prin urmare, un demers al procurorului privind arestarea preventivă nu poate fi calificat automat drept neîndeplinire a obligațiilor profesionale doar pentru că a fost formulat, mai ales dacă:

- Judecătorul de instrucție l-a admis integral, ceea ce înseamnă că la considerat legal și întemeiat.

- Instanța de Apel a menținut încheierea, ceea ce confirmă că măsura arestării a fost verificată la un nivel superior și s-a considerat că respectă cerințele legale.

În explicația suplimentară la caz, procurorul Roman Rusu a invocat Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel din 15.02.2025, prin care s-a respins recursul depus de apărarea învinutului XXXXXX XXXXXX, cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de fond și a temeiurilor care au stat la baza aplicării măsurii preventive.

Potrivit părții descriptive a Deciziei menționate supra, Colegiul a constatat: „...**existența bănuielii rezonabile** că învinuitul ar putea fi vinovat de comiterea infracțiunii de care este acuzat, care se confirmă prin probele obținute de organul de urmărire penală la etapa înaintării demersului, ce **admit existența unei ’’suspiciuni rezonabile’’** care presupune existența faptelor și a informației care ar satisface un observator obiectiv că, învinuitul XXXXXX XXXXXX ar putea fi implicat în comiterea unei infracțiuni..., probele acumulate la data înaintării demersului au fost obținute pe cale legală și **confirmă o legătură obiectivă între învinuit și fapta încriminată acestuia.**

...Procurorul a prezentat date suficiente ce indică **la existența bănuielii rezonabile...**

...Colegiul penal confirmă și poziția instanței de fond care a reținut că, neaplicarea măsurii preventive sub forma arestului preventiv ar prezenta un risc serios că învinuitul ar putea încerca să împiedice buna desfășurare a justiției sau să se eschiveze de la judecarea cauzei. Pentru a ajunge la această concluzie, s-a ținut cont de faptul că în privința învinutului există o bănuială rezonabilă că ar fi comis infracțiunea cu intenție...

...Astfel, se subliniază că, în cazul dat sunt motive de bază, apreciate de către jurisprudența Curții Europene ca acceptabile pentru detenția unei persoane în arest preventiv, atunci când aceasta este bănuită sau învinuită de comiterea unei infracțiuni...

...Colegiul reiterează că, suntem în prezența unui caz, care duce la necesitatea detenției preventive a învinutului, fiind confirmată prin: bănuiala faptei care există pe tot parcursul arestării, începând cu momentul reținerii până în prezent, această situație a fost descris în cauza *Stogmuller c. Germania*, hot. 10 noiembrie 1969....

...În continuare, Colegiul penal constată că demersul procurorului este justificat, or aplicarea măsurii de reprimare, ...rezidă din necesitatea apărării ordinii publice, modul comiterii infracțiunii descrise...

...Instanța de recurs remarcă că riscurile invocate de către procuror și stabilite de instanță și respectiv scopul urmărit prin aplicarea măsurii preventive, arestul nu admit posibilitatea aplicării altor măsuri preventive în privința învinutului...

...Prin luarea măsurii arestării preventive nu trebuie să se înțeleagă că învinutului i se impută săvârșirea unor infracțiuni, ci că există probe și indicii

considerate temeinice în acest sens, în raport cu stadiul în care se află procesul penal. Or suntem în prezența acestora atunci când din datele existente în speță, rezultă presupunerea că persoana față de care se efectuează urmărirea penală, a săvârșit fapta...

...Instanța de recurs confirmă poziția judecătorului de instrucție, concluzionându-se că măsura preventivă - arestul preventiv la caz este justificat..."

În argumentarea poziției sale, procurorul Roman Rusu mai invocă referința reprezentantului Ministerului Justiției a RM, domnul Constantin Cachița, la cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul XXXXXX XXXXXX, referință care conține opinia Ministerului de Justiției cu referință la caz și pe care o procurorul o consideră relevantă pentru analiza acțiunilor Procuraturii pe cauza penală, în care au fost investigate acțiunile lui XXXXXX XXXXXX.

Potrivit opiniei Ministerului Justiției:

„...bănuiala rezonabilă este permisă de lege;

- Durata urmăririi penale, relativ scurtă (de la recunoașterea în calitate de bănuیت - până la scoaterea de sub urmărire penală);

- Ordonanța din 18.09.2024 privind scoaterea de sub urmărire penală nu pot fi calificate drept acțiuni de tragere ilegală la răspundere penală;

- Nu au fost admise ilegalități, echilibrul între drepturile individului și interesul public a fost atins, în vederea stabilirii adevărului și a măsurilor eficiente de luptă cu criminalitatea...

- Vom reține cu importanță că măsurile procesuale dispuse de OUP în privința bănuیتului/învinuitului XXXXXX XXXXXX, au fost cu necesitate și în strictă conformitate cu legislația în vigoare, art.1,2,52, 53¹, 255, 259, 263, 265, 270, 270¹, 274 CPP...

- Ținem să menționăm că organul de urmărire penală, a avut obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanțele care dovedesc vinovăția, cât și cele care dezvinovățesc, precum și circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea penală.

...Mersul acțiunilor OPU au corespuns și oficialității procesului penal...

...Nu suntem în prezența de ilegalități a organelor Procuraturii...

Astfel, procurorul Roman Rusu subliniază, că răspunderea ar putea apărea doar în situații excepționale de abuz sau rea-credință, neexistând careva dovezi în acest sens în privința acțiunilor/inacțiunile sale. Prin urmare, nu poate fi vorba de afectarea imaginii instituției în care activează.

La 04.03.2024 prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul „Ciocana” (XXXXXX XXXXXX) a fost admis parțial demersul procurorului Roman Rusu privind prelungirea, în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX, a arestului preventiv, înlocuindu-i măsura preventivă cu arestul la domiciliu, pe un termen de 30 de zile.

La 01.04.2025, de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în baza demersului procurorului, a fost emisă încheierea de înlocuire a măsurii preventive - Arestarea la domiciliu, cu măsura preventivă - Liberarea provizorie sub control judiciar, pe un termen de 60 zile, în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX.

Este de menționat că, în conformitate cu art.175 alin.(2) Cod de procedură penală, măsurile preventive sânt orientate spre a asigura buna desfășurare a procesului penal sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascundă de urmărirea penală sau de judecată, spre aceea ca ei să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

Conform prevederilor art.176 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică.

Este de menționat că, la etapa incipientă a urmăririi penale au existat bănuieli rezonabile de participare a lui XXXXXX XXXXXX la comiterea infracțiunii încriminate, ori potrivit procesului-verbal de examinare/cercetare din 07.02.2024 și procesului-verbal de examinare/cercetare din 16.02.2024, s-a constatat că „[...]”.

La data de 18.09.2024, fiind examinate materialele cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx prezentate de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, cu raportul privind scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului XXXXXX XXXXXX și în rezultatul analizei declarațiilor învinuitului XXXXXX XXXXXX, în coraport cu materialele cauzei penale, și anume: a procesului-verbal de audiere a învinuitului XXXXXX XXXXXX, a procesului-verbal de audiere a învinuitului XXXXXX XXXXXX, a procesului-verbal de audiere a învinuitului XXXXXX XXXXXX, precum și ale altor materialele acumulate la cauza penală, a fost dispusă prin ordonanță, scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului XXXXXX XXXXXX, din motivul că în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de la art.248 Cod penal, nefiind stabilită înțelegerea dintre XXXXXX XXXXXX cu ceilalți figuranți ai cauzei penale la comiterea infracțiunii.

În condițiile societății moderne, înfăptuirea justiției este unul dintre atributele statului, realizat prin intermediul serviciului public înființat în acest scop. Actul de justiție se realizează în numele legii, fiind unic, imparțial și egal pentru toți.

Urmează de atras atenția că, soluția scoaterii de sub urmărire penală, nu constituie în sine o tragere ilegală la răspundere penală a persoanei, sau un motiv de atragere la răspundere disciplinară a subsemnatului, or acestea sunt niște soluții

procesuale legale, prevăzute de legiuitor, cu care s-ar putea finaliza urmărire penală sau judecarea cauzei în instanță.

Mai mult ca atât, atrag atenția faptului că, deși temei de verificare a materialelor cauzei menționate, care a avut ca consecință înaintarea unei sesizări cu presupuse abateri disciplinare în privința subsemnatului, a constituit raportul Adjunctului Procurorului General, Sergiu Brigai, cu solicitarea de a verifica legalitatea ordonanței din 18.09.2024, emisă de subsemnat, în cadrul cauzei penale nr. xxxxxxxxxx privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Xxxxxx Xxxxxx, ca rezultat, Secția urmărire penală a Procuraturii Generale căreia i-a fost dispusă examinarea adresării în cauză, nu a stabilit „ilegalitatea” ordonanței, ori în caz contrar avea să fie dispusă anularea acesteia în ordine de control ierarhic superior, ceea ce prezumă într-un final că, soluția subsemnatului din 18.09.2024, este una plauzibilă și întemeiată. Deci, dacă Secția control a avut obiecții, dar nu a infirmat actul, înseamnă că nu a găsit o ilegalitate.

2. Circumstanțe aferente desfășurării urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxx.

Urmărirea penală în cauza penală a fost pornită la 25.03.2024, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în temeiul bănuiei rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. art. 27, 248 alin. (1) din Codul penal.

Potrivit actului de pornire a urmăririi penale: ”[...]”.

Respectiv, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală a Serviciului Vamal din 26.03.2024 cet. Xxxxxx Xxxxxx, născută la xx.xx.xxxx, cetățeană a Ucrainei, posesoare a pașaportului nr. xxxxxx, Record No.: xxxxxxxxxxxx, a fost recunoscută în calitate de bănuie în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, și i- a fost încredințată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 248 alin. (1) din Codul penal.

Fiind audiată în calitate de bănuie a comunicat, că: ”[...]”.

Fiind audiat în calitate de martor Xxxxxx Xxxxxx, a declarat că: ”[...]”.

Fiind audiată în calitate de martor Xxxxxx Xxxxxx, a declarat: ”[...]”.

Potrivit conținutului procesului-verbal de cercetare la fața locului din 26.03.2024 ”[...]”.

Potrivit conținutului procesului-verbal de ridicare din 26.03.2024 potrivit căruia ”[...]”.

Potrivit conținutului procesului-verbal de cercetare la fața locului din 27.03.2024 potrivit căruia ”[...]”.

În asemenea circumstanțe, în rezultatul analizei materialul probator prin prisma elementelor componente de infracțiune prevăzute la art. 27, 248 alin. (1) din Codul penal, investigată în prezenta cauză penală, au fost reținute următoarele:

În cazul investigat, obiectul juridic special l-a constituit mijloacele valutare în sumă de xxxxxx dolari SUA.

Latura obiectivă a infracțiunii se manifestă prin fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de trecerea entităților, ce reprezintă obiectul material al acestor infracțiuni, peste frontiera vamală a Republicii Moldova, unde locul săvârșirii infracțiunii este

frontiera vamală a Republicii Moldova, prin unele din metodele de săvârșire a infracțiunii, precum: eludarea controlului vamal, tănuirea controlului vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adoptate în acest scop, folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, nedeclararea, declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei a bunurilor este una consumată, or, mijloacele valutare în numerar, în sumă de xxxxxx dolari SUA, ridicate în conformitate cu procesul-verbal de ridicare a bunurilor și obiectelor aflate sub control vamal, care a fost depistată la frontiera vamală a Republicii Moldova, la ieșire din țară, în rezultatul acțiunilor bănuitei Xxxxxx Xxxxxx. Latura subiectivă a infracțiunii examinate pe caz, se caracterizează prin intenție directă, caracterizată de cele mai multe ori, prin motivul interesului material, sau alte motive, adică făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevede consecințele acestora și le dorește. Cu referire la circumstanțele cauzei a fost constatat că, în acțiunile lui Xxxxxx Xxxxxx nu a fost stabilită intenția de a scoate prin contrabandă de pe teritoriul Republicii Moldova mijloacele valutare în numerar, în sumă de xxxxxx dolari SUA, în acest sens urmând a fi reținute următoarele raționamente:

- conform practicii stabile de investigare și judecare a infracțiunilor de contrabandă, unul dintre elementele definitorii ce permite de a concluziona cu privire la intenția unei persoane de a introduce/scoate prin contrabandă anumite obiecte, îl constituie alegerea coridorului „verde” în zona de control vamal, ceea ce semnifică că persoana nu are nimic de declarat, deși cunoaște cu certitudine că transportă mărfuri ce urmează a fi declarate.

În acest sens, art. 2 lit. s) și t) din Legea nr. 1569 din 20.12.2002, cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, definește noțiunea de coridor verde și coridor roșu. Astfel, coridorul verde sau „nimic de declarant” reprezintă - coridor destinat persoanelor fizice care nu dispun de bunuri, mărfuri sau care dispun numai de bunuri, mărfuri admise în țară care nu necesită declararea vamală în formă scrisă. Trecerea persoanelor fizice prin coridorul verde este calificată ca declarare vamală concludentă a bunurilor, mărfurilor respective, cu respectarea legislației în vigoare, pe când coridorul roșu reprezintă coridor destinat persoanelor fizice care trec bunuri, mărfuri ce se declară în formă scrisă, prevăzute de legislația în vigoare.

Concomitent, unul dintre aspectele elucidate de către instanțele de judecată la judecarea cauzelor ce se referă la comiterea infracțiunilor de contrabandă este chestiunea dacă organul vamal a oferit posibilitatea persoanei de a declara mărfurile, fie de a alege un coridor, care ar semnifica cel puțin exprimarea voinței prin acțiune a faptului că persoana are sau nu are ceva de declarat.

În speță a fost stabilit cu certitudine că până a intra în zona de control vamal din cadrul postului vamal Aeroport Internațional Chișinău, în sala de plecare pasageri, cet.

Xxxxxx Xxxxxx avea asupra sa mijloacele valutare în numerar, în valută străină xxxxxx dolari SUA, acestea le avea la vedere în bagajul de mână a acesteia, tot în bagaj se aflau și actele de proveniență asupra, atât mijloacele valutare cât și actele de însoțire nu erau camuflate sau ascunse într-un anumit fel.

Un alt aspect important pentru a determina intenția persoanei de a introduce obiectele prin contrabandă îl constituie scopul comiterii infracțiunii de contrabandă. În speță s-a constatat că cet. Xxxxxx Xxxxxx urmărea scopul deplasării acesteia la familie în Statele Unite ale Americii, aceasta a perceput intrarea în Republica Moldova la data de xx.xx.2024 ca regim vamal de tranzit, aceasta având procurat biletul avia xxxxxx de unde trebuia să zboare în Statele Unite ale Americii prin Istanbul, aceasta a îndeplinit o declarație vamală în adresa autorităților din Statele Unite ale Americii, aprobată de către ultimii, și a declarat că urmează să introducă suma de xxxxxx dolari SUA, respectiv nu a știut despre necesitatea declarării și în Republica Moldova a mijloacelor bănești.

În speță s-a constatat că mijloacele valutare în numerar, în valută străină xxxxxx dolari SUA, ridicate de la Xxxxxx Xxxxxx, îi aparține ei personal, iar pentru a reține această circumstanță, a fost luat în considerație documentele confirmative prezentate pentru toată suma de bani.

Mai mult, s-a constatat că mijloacele valutare în numerar, în valută străină xxxxxx dolari SUA a fost obținută de către Xxxxxx Xxxxxx din vânzarea bunului imobiliar din Ucraina la data de 11.03.2024, conform contractului de vânzare-cumpărare, cumpărătorul i-a achitat vânzătorului suma de bani xxxxxx pe un cont bancar deținut de Xxxxxx Xxxxxx, iar la data de 13-15.03.2024, ultima extrage banii de pe contul bancar și procură valută străină, dolari SUA în sumă totală de xxxxxx USD.

Prin urmare, Xxxxxx Xxxxxx, chiar dacă a încălcat regulile de declararea a valorilor valutare, aceasta nu urmărea scopul atentării la buna desfășurare a regimului de export a bunurilor, dar urmărea scopul părăsirii teritoriului Republicii Moldova, deplasându-se la familia sa. În atare situație, gradul prejudiciabil al infracțiunii de care a fost bănuită, a fost apreciat ca unul lipsit de importanță.

Potrivit prevederilor art. 99 alin. (2) din Codul de procedură penală, probele administrate au fost verificate și apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu -din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, s-a ținut cont și de prevederile art. 8 alin. (3) din Codul de procedură penală, care stipulează că concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate presupunerile în probarea învinuirii care nu pot fi confirmate legal, în condițiile codului de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Astfel, ca consecință a tuturor circumstanțelor stabilite în cadrul procesului penal și a probelor acumulate, în temeiurile legale prevăzute la art.52 alin. (1) pct.22), art.275 pct. 3), art.284 alin. (1), (2) pct.2), alin.(3)-(5), art.286, art. 290 alin.(1), art.291 alin.(2) din Codul de procedură penală, a fost admis raportului ofițerului de urmărire penală al Serviciului Vamal, cu propunerea înaintată, și emisă ordonanța de scoaterea de sub urmărire penală a bănuitei XXXXXX XXXXXX, născută la xx.xx.xxxx, cetățeană a Ucrainei, posesoare a pașaportului nr. xxxxxx, din motivul că în acțiunile acesteia lipsesc elementele infracțiunii prevăzute la art. art. 27, 248 din Codul penal.

3. Circumstanțe aferente desfășurării urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxxxx.

Urmărirea penală în cauza penală a fost pornită la 29.04.2024, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal, în temeiul bănuiei rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. art. 27, 248 alin. (1) din Codul penal, pe faptul tentativei de scoatere de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, prin locuri stabilite pentru control vamal, prin nedeclarare, valoarea căroră este mai mare de 8 000 de unități convenționale.

Potrivit actului de pornire a urmăririi penale: "[...]"

Respectiv, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală a Serviciului Vamal din 29.04.2024. cet. XXXXXX XXXXXX, născut la xx.xx.xxxx, cetățean a Ucrainei, posesor a pașaportului nr. xxx seria xxx nr. xxxxxx, Record No xxxxxxxxxxxx, a fost recunoscut în calitate de bănuț în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, și i-a fost încredințată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 248 alin. (1) din Codul penal.

Fiind audiat în calitate de bănuț a comunicat, că: "[...]"

Potrivit declarațiilor martorului XXXXXX XXXXXX: "[...]"

Potrivit declarațiilor martorului XXXXXX XXXXXX: "[...]"

Potrivit declarațiilor martorului XXXXXX XXXXXX: "[...]"

Fiind examinate documentele anexate de către XXXXXX XXXXXX la procesul-verbal de audiere în calitate de bănuț din 29.04.2024 s-a stabilit că pe parcursul ultimelor ani soții XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au avut rulaj în conturile bancare deținute în bănci comerciale din Ucraina în sumă de peste xxxxxxxxxxxx, echivalentul circa xxxxxxxxxxxx lei. De asemenea, de către XXXXXX XXXXXX au fost prezentate copii ale contractelor de arendă a terenurilor agricole deținute sau aflate în folosință de pe teritoriul Ucrainei. La fel, a fost prezentată copia procurii prin care soția acestuia a comercializat autoturismul marca „xxxxxxxxxxx” cu n/î xxxxxxxxxxxx, toate acestea servind drept confirmare a provenienței legale a mijloacelor bănești ridicate în data de 19.04.2024.

Conform informației privind traversarea frontierei de stat de către XXXXXX XXXXXX, XXXXXX XXXXXX și mijlocul de transport „xxxxxxxxxxx” cu n/î xxxxxxxxxxxx,

extrasă din Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, se indică faptul că ”[...]”.

Conform procesului-verbal din 24.04.2024 de la Departamentul Securitate al Aeroportului Internațional Chișinău au fost ridicate înregistrările video stocate de către camerele de luat vedere amplasate în postul vamal „Aeroportul Internațional Chișinău (PVFI, aerian)” din data de 19.04.2024 din incinta Aeroportului Internațional Chișinău, care surprind acțiunile pasagerului cursei „Chișinău-Istanbul”, Xxxxxx Xxxxxx.

Conform procesului-verbal din 02.05.2024 de examinare a înregistrărilor video din postul vamal „Aeroportul Internațional Chișinău (PVFI, aerian)” din data de 19.04.2024, s-a stabilit că ”[...]”.

În asemenea circumstanțe, fiind analizat materialul probator prin prisma elementelor componenței de infracțiune prevăzute la art. 27, 248 alin. (1) din Codul penal.[...]

În cazul investigat, obiectul juridic special l-a constituit mijloacele valutare în sumă de xxxxxx dolari SUA, fiind ridicată suma de xxxxxx dolari SUA.

Prin „nedeclarare” se înțelege neinclusiunea în declarația vamală a informației despre bunurile care trebuiau declarate în mod obligatoriu.

Latura subiectivă a infracțiunii examinate se caracterizează prin intenție directă, caracterizată de cele mai multe ori, prin motivul interesului material, sau alte motive.

Cu referire la circumstanțele cauzei s-a constatat că în acțiunile lui Xxxxxx Xxxxxx nu a fost constatată intenția de a scoate prin contrabandă de pe teritoriul Republicii Moldova mijloacele valutare în numerar, în sumă de xxxxxx dolari SUA.

Or, în acțiunile numitului, Xxxxxx Xxxxxx, s-a stabilit că lipsește intenția de săvârșire a infracțiunii de contrabandă, întrucât acesta deja în cadrul controlului de securitate, care este premergător controlului vamal, fiind întrebat de către colaboratorul IGPF dacă are asupra sa mijloace bănești, a comunicat acestuia despre prezența banilor, numindu-i suma de bani pe care o are, ba chiar mai mult, prezentând-o celui din urmă.

Mai mult ca atât, în momentul când a fost stopat de către funcționarul vamal și întrebat dacă are asupra sa careva mijloace bănești, a recunoscut că are asupra sa bani, care nu erau tăinuți, aflându-se în geanta de mână.

Totodată, în cadrul urmăririi penale a fost dovedită proveniența legală a respectivelor valori valutare, care fuseseră introduse în Republica Moldova de către soția sa Xxxxxx Xxxxxx împreună cu sora acesteia Xxxxxx Xxxxxx, fiind însoțite de copii minori, în cadrul celor trei traversări ale frontierei de stat a Republicii Moldova, fapt confirmat prin extrasele din conturi bancare, contracte de arendă, procură de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport și informația din Sistemul informațional integrat al poliției de frontieră.

Conform art. 8 alin. (3) din Codul de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate de presupuneri, iar toate presupunerile în probarea învinuirii care nu pot fi confirmate legal, în condițiile

codului de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului.

Mai mult, dacă procurorul constată că au fost respectate dispozițiile legii procesual penale privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, el poate dispune una din soluțiile prevăzute la art.291 din Codul de procedură penală, printre care și dispunerea încetării urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.

Astfel, ca consecință a tuturor circumstanțelor stabilite în cadrul procesului penal și a probelor acumulate, în temeiurile legale prevăzute la art.52 alin. (1) pct.22), art.275 pct. 3), art.284 alin.(1), (2) pct.2), alin.(3)-(5), art.286, art. 290 alin.(1), art.291 alin.(2) din Codul de procedură penală, a fost admis raportului ofițerului de urmărire penală al Serviciului Vamal, cu propunerea înaintată, și emisă ordonanța de scoaterea de sub urmărire penală a bănuیتului, din motivul că în acțiunile acesteia lipsesc elementele infracțiunii prevăzute la art. art. 27, 248 din Codul penal.

Cu privire la abaterile disciplinare pretins a fi comise de către procuror în opinia autorilor sesizării pe cauza penală nr. xxxxxxxxxx, se aduc următoarele argumente.

Presupusa omisiune invocată:

”...neglijarea cerinței de respectare a termenului rezonabil, or au existat perioade îndelungate în care urmărirea penală pur și simplu a stagnat, dosarul aflându-se în nelucrare (e.g. perioada cu prinsă între aprilie-iunie 2024, **adică 3 luni de zile**), situație care nu poate avea o justificare obiectivă, implicând elemente de conduită profesională necorespunzătoare din partea procurorului care a condus urmărirea penală. -pentru perioada octombrie 2024- februarie 2025, **adică mai mult de 4 luni de zile** dosarul s-a aflat pe o linie inertă, nefiind întreprinse acțiuni procesuale, situație care nu este explicabilă, chiar dacă, aparent, ar putea fi vizat argumentul că se aștepta raportul de expertiză merceologică, dat fiind faptul că în speță au rămas neelucidate mai multe circumstanțe, care nu se află în raport de cauzalitate cu rezultatele expertizei merceologice și era posibil a fi întreprinse măsuri intru verificarea acestora.” Perioada de 3 luni în care telefoanele ridicate de la învinuiți au fost supuse expertizei judiciare nu poate fi în mod automat, invocată ca o lăsare în nelucrare a cauzei penale, mai ales dacă expertiza este considerată necesară pentru a clarifica aspecte esențiale ale investigației. Întrucât rezultatele expertizei reprezentau un element cheie determinant în stabilirea direcției anchetei, nu putea fi dispusă continuarea unor acțiuni procesuale fără a avea concluziile acesteia. Mai mult, conform practicii judiciare și principiului asigurării unui proces echitabil, orice acțiune procedurală trebuie fundamentată pe probe obiective, iar grăbirea artificială a procesului, în lipsa unor elemente esențiale, ar fi putut compromite legalitatea procedurilor.

Perioada octombrie 2024- februarie 2025. Se invocă faptul că dosarul s-ar fi aflat ”pe o linie inertă”, însă această afirmație nu reflectă realitatea. În această perioadă, cauza era în așteptarea raportului de expertiză merceologică, o probă esențială pentru

stabilirea naturii bunurilor investigate și implicațiilor juridice. Este important de menționat că, potrivit normelor procesual-penale, termenul rezonabil trebuie apreciat în funcție de complexitatea cauzei, volumul activităților desfășurate și timpul necesar pentru administrarea probatoriului. În acest caz, expertiza solicitată nu depinde de procuror, iar derularea acesteia s-a desfășurat conform procedurilor legale, fără întârzieri imputate subsemnatului. Mai mult ca atât, celelalte acțiuni au fost deja realizate, cauza fiind la terminarea urmăririi penale, când într-un final a fost admis demersul de dispunere a expertizei judiciare merceologice, care era una obligatorie, iar alte măsuri nu erau necesare a fi efectuate, decât obținerea rezultatelor expertizei iar ulterior, a decide în consecință.

Presupusa omisiune invocată:

”...Elementul-cheie din argumentarea procurorului de caz rezidă în substanța atribuțiilor de serviciu ale lui XXXXXX XXXXXX care cu ușurință, puteau fi administrate chiar de la etapa inițială a urmăririi penale, or fișa postului unui angajat al autorității publice nu este un document restricționat sau clasificat sau clasificat și obținerea acestuia nu reprezenta o sarcină/ măsură dificilă.

În context, la materialele cauzei penale nu se regăsește acest document - fișa postului cu atribuțiile lui XXXXXX XXXXXX - ceea ce goleşte de conținut aprecierile făcute de procuror, nefiind clar pe ce s-a bazat când a emis raționamentul respectiv.

Concomitent, situația dată, generează concluzia că între constatările din ordonanța de punere sub învinuire/demersul de aplicare a arestului preventiv, pe o parte și ordonanța de scoatere de sub urmărire penală în privința lui XXXXXX XXXXXX, pe de altă parte intervine o coliziune juridică evidentă, care nu poate fi explicată decât prin atitudine formalistă a procurorului de caz...”.

Organul de urmărire penală, a acționat pe baza informațiilor disponibile la momentul respectiv. Prezența lui XXXXXX XXXXXX alături de un vameș în zona de control vamal, în contextul unei infracțiuni de contrabandă, a generat către organul de urmărire penală suspiciuni rezonabile privind o posibilă complicitate. Aceste suspiciuni au fost suficiente pentru a justifica măsurile procesuale inițiale în privința acestuia.

Lipsa fișei postului nu a împiedicat formularea acestor suspiciuni, deoarece comportamentul și contextul în care a fost surprins XXXXXX XXXXXX au constituit baza raționamentului organului de urmărire penală. Ulterior, în absența probelor concrete care să confirme complicitatea sa, s-a dispus scoaterea lui de sub urmărire penală de către subsemnat, respectând principiul legalității și al prezumției de nevinovăție.

Diferențele dintre actele procesuale menționate (ordonanța de punere sub învinuire, demersul de aplicare a arestului preventiv și ordonanța de scoatere de sub urmărire penală) reflectă evoluția firească a unei anchete penale. Inițial, pe baza indiciilor, comportamentului suspect precum și alte temeuri, s-au dispus măsuri preventive. Ulterior, în lipsa probelor concludente, s-a decis scoaterea de sub urmărire

penală a lui XXXXXX XXXXXX. Această succesiune de acte nu indică o coliziune juridică, ci demonstrează adaptarea măsurilor procesuale la dinamica probatorie a cazului.

Prin urmare, acțiunile organului de urmărire penală și a procurorului au fost conforme cu procedurile legale și au reflectat o adaptare adecvată la evoluția probelor în cauză. Lipsa fișei postului nu a afectat fundamentul măsurilor procesuale inițiat, iar decizia de a scoate de sub urmărire penală pe XXXXXX XXXXXX a fost justificată de absența probelor incriminatorie. Prin urmare, consider că nu se poate reține o conduită profesională necorespunzătoare a subsemnatului.

Presupusa omisiune invocată:

”...Descifrările convorbirilor telefonice nu au fost analizate în deplinătatea posibilităților tehnice și profesionale disponibile, inclusiv nu a fost solicitată asistența de specialitate prin utilizarea softului 12, care să ofere tabloul complex al comunicărilor persoanelor vizate în această speță (la dosar se regăsesc CD-uri cu informalii ridicate de la furnizorii serviciilor de telefonie mobilă și corespunzător, aplicându-se instrumentele digitale relevante, pot fi constatate circumstanțe importante pentru stabilirea adevărului.

Procurorul de caz nu a reacționat la toate aceste deficiențe și nu a intervenit în vederea îmbunătățirii calității investigațiilor, deși rolul fundamental în acest sens îi revine anume acestuia, rezultând din atribuțiile de serviciu, consemnate în Constituție și în Legea cu privire la Procuratură, care nu sunt piese de decor, dar trebuie aplicate în practici cu toată responsabilitatea, pentru a evita transformarea drepturilor persoanei în concepte teoretice și iluzorii.

Nu s-au făcut elucidările de rigoare despre rolul lui XXXXXX XXXXXX (deși a fost ridicat telefonul de la acesta) și/sau XXXXXX XXXXXX (deși au fost atestate indicii că de la numărul de telefon ce aparține sau este folosit de către ei s-au dus discuții cu cet. XXXXXX XXXXXX). În pofida acestor elemente evidente, care urmau a fi clarificate, la examinarea descifrărilor convorbirilor telefonice s-a recurs la aceeași formulare-clișeu, acceptată de către procurorul conducător al urmăririi penale, conform căreia ”acestea nu prezintă interes pentru cauza penală..

Mai mult ca atât, corectitudinea dispunerii/consemnării măsurilor speciale de investigații a constituit anterior obiect și al cercetărilor disciplinare în privința procurorilor din PCCOCS, fiind dispuse sancțiuni, care au fost menținute și de instanța de judecată or, continuarea practicilor în baza aceluiași algoritm vicios reprezintă erori grosiere, cu potențial de atragere a consecințelor simetrice.”.

În cadrul procesului penal, organul de urmărire penală și procurorul au prerogativa de a aprecia probele în mod independent și conform propriei convingeri. Conform legislației în vigoare, probele nu au o valoare prestabilită, iar organul de urmărire penală și instanța de judecată le evaluează în urma examinării tuturor probelor administrate, în scopul aflării adevărului.

În ceea ce privește implicarea lui XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, deși au existat careva indicii, organul de urmărire penală și procurorul au evaluat aceste probe și au concluzionat că, în lipsa unor dovezi suplimentare care să ateste implicarea directă a acestor persoane în săvârșirea infracțiunii, nu se impune continuarea urmăririi penale în privința lor. Această decizie se bazează pe principiul liberei aprecieri a probelor, conform căruia organul de urmărire penală și procurorul analizează și evaluează probele în mod obiectiv și imparțial, pentru a stabili adevărul în cauză.

Este important de menționat că, potrivit legislației, organul de urmărire penală și procurorul au obligația de a lămuri cauza sub toate aspectele, pe baza probelor administrate, și de a aprecia aceste probe în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor.

Se invocă în sesizare că procurorii din cadrul PCCOCS au fost anterior sancționați disciplinar pentru modul de dispunere sau consemnare a măsurilor speciale de investigație, iar aceste sancțiuni au fost menținute de instanțele de judecată. Cu toate acestea doresc să subliniez că, în ceea ce mă privește, nu mi-au fost aplicate sancțiuni disciplinare în legătură cu aplicarea măsurilor speciale de investigație. Fiecare caz urmează a fi evaluat individual, pe baza faptelor și probelor specifice.

Insinuările precum că prevederile Constituției și Legea cu privire la Procuratură, ar putea constitui în persoana mea ”piese de decor”, doresc să comunic că, în activitatea desfășurată de peste 20 de ani în calitate de procuror, mereu m-am condus de legislația în vigoare, și bineînțeles, în primul rând de Constituție și Legea cu privire la Procuratură, fără a încălca obligațiile ce-mi revin în acest sens, asigurând supremația legii și respectarea drepturilor și libertăților persoanelor. De asemenea, am acționat în conformitate cu regulile deontologice, am evitat orice comportament care ar putea discredita imaginea Procuraturii, fapt pentru care, pe parcursul activității desfășurate, am fost supus măsurilor de încurajare, după cum urmează: [...]

Prin urmare, acuzațiile precum că nu am respectat aceste obligații esențiale prevăzute de lege, sunt nefondate, deoarece mi-am desfășurat activitatea în conformitate cu prevederile legale și deontologice aplicabile.

Presupusa omisiune invocată: ”Aceste coincidențe au fost lăsate fără atenția corespunzătoare atât din partea organului de urmărire penală, cât și de către procuror, ceea ce creează suspiciuni că circumstanțe importante ale speței au fost lăsate fără examinarea necesară. O asemenea lipsă de reacție este total nejustificată, or în perioadele aprilie-iunie 2023 și noiembrie-decembrie urmărirea penală a stagnat, deși acest timp (când aparent se așteptau rezultatele expertizelor judiciare) putea fi folosit pentru investigațiile ce nu au raport de cauzalitate, eventual, cu concluziile de expertiză”.

Este important de subliniat că simpla existență a suspiciunilor sau coincidențelor, nu constituie un temei suficient pentru a concluziona că anumite aspecte ale cazului au

fost neglijate. Fiecare caz trebuie de evaluat în baza probelor concrete și a circumstanțelor specifice.

Mai mult, referirea la perioadele menționate în anul 2023 pare a fi eronată, având în vedere că, cauza în discuție nu este din acel an. Această inexactitate temporală poate indica o neconcordanță în evaluarea situației.

Înțeleg că autorul sesizării sugerează că, în perioadele menționate, urmărirea penală a stagnat, considerându-se că acest timp ar fi putut fi utilizat pentru alte investigații independente de rezultatele expertizelor judiciare. Totuși, este important de menționat că expertizele judiciare joacă un rol esențial în soluționarea cauzelor penale, oferind clarificări tehnice și științifice necesare pentru stabilirea adevărului.

În anumite situații, continuarea investigațiilor fără concluziile acestor expertize poate fi inefficientă sau chiar prejudiciabilă pentru desfășurarea corectă a procesului penal. Prin urmare, perioada de așteptare a rezultatelor expertizelor nu reprezintă o stagnare nejustificată, ci o etapă necesară pentru asigurarea unei anchete complete și obiective.

Presupusa omisiune invocată:

”...Printre bunurile ridicate pe caz (obiectul contrabandei), se regăsesc mai multe unități/denumiri de suplimente alimentare, produse care circumscriu unui termen de valabilitate și condițiilor deosebite de păstrare, iar în dependență de un potențial statut farmaceutic, ar putea exista un regim special de introducere în țară și, respectiv, de comercializare. Cu toate acestea, la materialele dosarului penal nu se regăsesc acte care să confirme eforturi/măsuri în vederea clarificării aspectelor invocate și asigurării unei opinii de specialitate pe dimensiunea vizată...”.

La caz, urmează de subliniat că, suplimentele alimentare la care se face trimitere, fiind constatate ca fiind fără documente de origine (însoțire), prin urmare fiind astfel, ”medicamente inutilizabile”, în conformitate cu prevederile Ordinului (Act public) Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a RM nr.9 din 06 ianuarie 2006 ”Cu privire la nimicirea inofensivă a medicamentelor cu termen de valabilitate expirat, contrafăcute, cu deficiențe de calitate sau fără documente de origine (însoțire), sunt distruse.

Prin urmare, având la bază argumentele că acestea constituie totodată corpuri delictive, iar potrivit Ordinului menționat supra, acestea nu pot fi puse spre comercializare, o decizie de nimicire a acestora urma a fi dispusă în strictă corespundere cu prevederile procesul-penale ce țin de soarta corpurilor delictive prevăzute la art.162 din Codul de procedură penală, odată cu soluționarea cauzei.

Presupusa omisiune invocată: ”...Ordonanțele din 04.10.2024 și din 18.10.2024 privind dispunerea expertizei judiciare, fără vreun temei justificator, nu au fost aduse la cunoștința tuturor învinuiților...”.

Dispunerea expertizelor au fost aduse la cunoștința învinuiților XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX. Totuși, în practică, pot exista situații în care informarea imediată a

tuturor învinuiților despre dispunerea expertizei judiciare să nu fie posibilă sau necesară, în funcție de specificul cazului și de strategia procedurală adoptată. Este esențial ca drepturile procesuale ale învinuiților să fie respectate, asigurându-se posibilitatea acestora de a participa la procedurile relevante și de a-și exercita dreptul la apărare în mod corespunzător. Presupusele consecințe ale acțiunilor/inacțiunilor procurorului Roman Rusu, invocate în sesizare pe cazul penal nr.xxxxxxxxxx: ”...Adresarea lui Xxxxxx Xxxxxx în instanța de judecată pentru repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii în ordinea Legii nr.1545 din 25.02.1998. Admiterea perioadelor îndelungate în care dosarul a fost în nelucrare. Nerealizarea obligației prevăzute de art.54 alin.(3) din Codul de procedură penală, de formulare a unei cereri de are a procurorului de caz Roman Rusu, în momentul intervenirii în proces a avocatului Xxxxxx Xxxxxx,...ambii activând în cadrul aceiași subdiviziune a Procuraturii până în 10.06.2019...”

”Obligația de abținere a procurorului”

Conform art.54 alin.(1) din Codul de procedură penală, procurorul este obligat să se abțină de la participarea în cauză, dacă există circumstanțele indicate la articolul 33, aplicabile în mod corespunzător. Aceste circumstanțe includ situații în care imparțialitatea procurorului ar putea fi pusă la îndoială. Totuși, simpla colaborare anterioară într-o instituție publică nu constituie, de regulă, un motiv suficient pentru abținere, în absența unor relații personale sau profesionale care ar putea afecta obiectivitatea. E de menționat la caz, Codul de procedură penală sau Legea cu privire la procuratură, nu impune abținerea doar pentru că un fost coleg (plecat din sistemul procuraturii cu 5 ani în urmă), este acum avocat într-un dosar, care a fost gestionat de mine ca procuror conducător. Nu am avut careva colaborări recente de orice gen sau legături care ar afecta obiectivitatea mea. Abținerea este o excepție care trebuie justificată pe criterii clare, nu doar pe o legătură profesională veche.

Prin urmare, nu a fost obligatoriu să fac declarație de abținere, deoarece nu exista un conflict de interese evident, iar timpul trecut și lipsa unei relații apropiate elimină riscurile de părtinire.

”Adresarea lui Xxxxxx Xxxxxx în instanță pentru repararea prejudiciului”

Faptul că Xxxxxx Xxxxxx a înaintat o cerere de despăgubire în instanță, în conformitate cu Legea nr.1545/1998, această acțiune nu implică automat că procurorul de caz a acționat ilegal sau a încălcat Codul deontologic. Stabilirea eventualelor încălcări se realizează printr-o analiză detaliată a circumstanțelor specifice fiecărui caz.

În acest context, Curtea europeană a drepturilor omului a reiterat că dimensiunea obligațiunilor statului referitoare la investigarea minuțioasă și rezultativă a oricărui fapt pretins a fi infracțional nu implică nici dreptul de a declanșa o anchetă penală împotriva unui terț sau ca acesta să fie condamnat la sancțiuni de natură penală, nici o obligație de rezultat care ar presupune ca orice urmărire penală necesită a se finaliza printr-o condamnare.

”Perioadele de inactivitate în procesul penal”

Referitor la perioadele în care dosarul a fost în nelucrare (fapt ce nu corespunde adevărului), este esențial să se analizeze dacă aceste intervale au fost justificate de circumstanțele cazului, cum ar fi așteptarea unor expertize sau alte proceduri necesare. Evaluarea acestor aspecte trebuie să țină cont de complexitatea cauzei și de resursele disponibile la momentul respectiv.

Cu privire la Abaterile disciplinare pretins a fi comise de către subsemnat în opinia autorilor sesizării pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx, aduc următoarele argumente.

Presupuse omisiuni invocate:

”...Pe caz neîntemeiat nu au fost întreprinse măsuri în vederea constatării modalității introducerii pe teritoriul Republicii Moldova, de către Xxxxxx Xxxxxx, a mijloacelor financiare, care ulterior, la 25.03.2024, nu au fost declarate la postul vamal intern Aeroport Internațional Chișinău.

În aceeași ordine de idei, în vederea verificării versiunii înaintate de către Xxxxxx Xxxxxx, s-a omis de a verifica dacă mijloacele financiare au fost declarate organelor vamale ale Ucrainei, la momentul traversării de către aceasta a frontierei statului respectiv.

Rezultă că, raționamentul logico-juridic folosit pentru ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a numitei Xxxxxx Xxxxxx și de clasare a procesului penal, nu este susținut de premise factologice, care să configureze valabilitatea și temeinicia acesteia.

...Prin urmare, nu este justificat, faptul că investigațiile s-au limitat doar la anexarea copiilor de pe documentele prezentate de către Xxxxxx Xxxxxx, pe când era necesară expedierea, în condițiile stabilite de Codul de procedură penală, a unei cereri de asistență juridică în adresa organelor competente ale Ucrainei, pentru clarificarea aspectelor relevante, or, fără cercetările de referință și fără dovezile corespunzătoare, este lipsit de semnificație și de certitudinea juridică adecvată raționamentul privind originea legală a mijloacelor financiare deținute de către persoana dată...” .

Se impune următoarele precizări care urmează a fi subliniate și luate în considerare la analiza omisiunilor invocate în sesizare:

Introducerea mijloacelor financiare în Republica Moldova:

La momentul intrării în zona de control vamal a Aeroportului Internațional Chișinău, Xxxxxx Xxxxxx deținea în bagajul de mână suma de xxxxxxxx dolari SUA, împreună cu documentele de proveniență în original, toate fiind la vedere și necamuflate. Această transparență indică lipsa intenției de a ascunde suma respectivă autorităților vamale.

Verificarea declarațiilor vamale în Ucraina:

Xxxxxx Xxxxxx a prezentat documente justificative în original care atestă proveniența legală a sumei de xxxxxxxx dolari SUA, obținută din vânzarea unui bun imobiliar în Ucraina. Având în vedere aceste dovezi clare și directe, s-a considerat că

nu era necesară solicitarea unei comisii rogatorii către autoritățile ucrainene pentru confirmarea suplimentară a informațiilor deja furnizate.

În plus, acuzațiile privind presupusa lipsă a unei cereri de asistență juridică adresate autorităților din Ucraina nu au temei, întrucât:

1. Probele existente erau suficiente:

Documentele prezentate de XXXXXX XXXXXX au fost examinate și coroborate, fiind concludente în stabilirea provenienței legale a mijloacelor financiare. Orice demers suplimentar ar fi fost redundant și nu ar fi schimbat esențial concluziile anchetei.

2. Lipsa unor indicii privind falsul sau disimularea:

Pe parcursul investigațiilor nu au existat suspiciuni rezonabile privind falsificarea documentelor sau disimularea provenienței banilor, ceea ce ar fi justificat măsuri suplimentare de verificare.

3. Respectarea principiului proporționalității:

Procedurile de urmărire penală trebuie să fie eficiente și proporționale. Solicitarea unei comisii rogatorii este o măsură care se aplică în cazul unor incertitudini majore, ceea ce nu era cazul aici, întrucât toate datele relevante se aflau deja la dosar.

Este de menționat la acest capitol că, dacă actele sunt clare și nu trezesc suspiciuni, impunerea unei comisii rogatorii ar fi excesivă și ar putea constitui un abuz procedural. În lipsa unor suspiciuni concrete, un astfel de demers ar putea fi interpretat ca tergiversare nejustificată a procedurii.

Prin urmare, măsurile adoptate au fost conforme cu legislația în vigoare, iar soluția de clasare a avut la bază o evaluare obiectivă și completă a materialului probator.

Temeinicia ordonanței de clasare:

Decizia de a emite ordonanța de scoatere de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal s-a bazat pe probele prezentate de XXXXXX XXXXXX, care au fost evaluate ca fiind autentice și suficiente pentru a demonstra lipsa intenției infracționale. Astfel, raționamentul juridic al ordonanței este susținut de fapte și dovezi concrete.

În concluzie, măsurile întreprinse în cadrul urmăririi penale au fost conforme cu prevederile legale, iar deciziile adoptate au fost fundamentate pe probele disponibile la dosar, fără a se impune măsuri suplimentare de verificare.

Cu privire la Abaterile disciplinare pretins a fi comise de către subsemnat în opinia autorilor sesizării pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, aduc următoarele argumente.

Principalele argumente:

1. Lipsa intenției infracționale (element subiectiv)

- Autodenunțarea repetată - XXXXXX XXXXXX a menționat în mod repetat, inclusiv înainte de verificarea bagajului, că deține suma de xxxxxx USD, atât personalului de securitate, cât și vameșilor. Acest lucru contrazice elementul de intenție necesar pentru infracțiunea de contrabandă.

- Neclaritatea coridoarelor vamale - Acesta a afirmat că nu a identificat coridorul roșu și că, în alte aeroporturi internaționale, acestea sunt marcate mai clar. Mai mult, a fost oprit de un vameș după ce deja trecuse de punctul de control, ceea ce indică faptul că nu a încercat să evite declararea sumelor.

2. Deficiențe în aplicarea reglementărilor vamale

- Informațiile primite anterior - Soția și cumnata inculpatului au introdus suma de bani anterior, iar vameșii le-au spus că nu trebuie să declare sume sub 10.000 EUR per persoană.

3. Originea legală a banilor

- Documente justificative - XXXXXX XXXXXX a prezentat documente care arată că banii provin din activități legale (conturi bancare, vânzare de bunuri).

- Situația de refugiat - Familia acestuia a fost afectată de războiul din Ucraina, ceea ce poate explica deținerea de numerar în loc de fonduri bancare.

4. Interpretare favorabilă a legii

- Aplicarea principiului “in dubio pro reo” - în cazul în care există îndoieli asupra intenției infracționale, acestea trebuie interpretate în favoarea inculpatului.

Toate probele relevante au fost analizate și motivate în actele procesuale, prin urmare susținerea autorului sesizării că acestea nu au fost coroborate este nefondată.

Concluzia privind inexistența elementelor infracțiunii s-a bazat pe probe obiective (ex: lipsa intenției, inexistența unui prejudiciu etc.), prin urmare nu există subminare a concluziilor cum este invocat în sesizare, ci o aplicare corectă a legii.

Referitor la valabilitatea documentelor străine și necesitatea comisiei rogatorii, vreau să atrag atenția că documentele prezentate de XXXXXX XXXXXX nu au fost contestate procedural și nici nu existau indicii privind falsul, respectiv verificarea lor suplimentară nu era obligatorie. Comisia rogatorie nu este necesară automat pentru fiecare document emis de un stat străin; trebuie să existe motive temeinice pentru a contesta autenticitatea sau conținutul acestora. Totodată, e de menționat că Procurorul nu are obligația de a verifica toate tranzacțiile financiare ale unei persoane dacă nu există suspiciuni rezonabile.

În Republica Moldova, independența procurorilor și interzicerea imixtiunii în activitatea acestora sunt prevăzute atât în legislația națională, cât și în documente internaționale relevante. Iată câteva dintre cele mai importante acte:

Legislație națională:

1. Constituția Republicii Moldova

- Articolul 125: Prevede că Procuratura este o autoritate publică autonomă, care face parte din sistemul de justiție și care își exercită competențele în mod independent.

2. Legea Nr.2/2016 cu privire la Procuratură

- Articolul 3: Statutul și principiile activității Procuraturii. Garantează independența procurorilor, interzice orice ingerință nejustificată în activitatea lor și impune obligația respectării legalității.

Acte internaționale aplicabile:

3. Garanțiile internaționale privind independența procurorilor (adoptate de ONU în 1990)

- Acest document stabilește standarde pentru independența și imparțialitatea procurorilor la nivel global, interzicând orice interferență politică sau externă în activitatea acestora.

4. Recomandarea (2000)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind rolul Ministerului Public în sistemul de justiție penală

- Subiectul independenței procurorilor este accentuat, fiind menționat că aceștia trebuie să fie protejați împotriva oricărei influențe externe în luarea deciziilor.

4. Carta de la Roma privind statutul procurorilor (1996)

- Document adoptat de Asociația Internațională a Procurorilor, care subliniază că procurorii trebuie să fie liberi de orice presiune sau influență politică în activitatea lor.

5. Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)

- Articolul 6 (dreptul la un proces echitabil) implică și independența sistemului de justiție, inclusiv a procurorilor.

Toate aceste acte stabilesc un cadru clar de protecție a independenței procurorilor, interzicând orice imixtiune în activitatea lor și asigurând respectarea principiilor statului de drept.

Conform art. 41 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, o sancțiune disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Analiza cazurilor tuturor cazurilor descrise demonstrează că acuzațiile formulate în sesizarea disciplinară sunt nefondate și lipsite de suport juridic, întrucât, toate probele au fost examinate în ansamblu, iar concluziile privind inexistența elementelor infracțiunii sunt justificate și conforme art. 6 CEDO. Documentele străine nu necesitau

o comisie rogatorie, întrucât nu existau indicii de fals. Respectarea celerității anchetei a fost asigurată, iar măsurile speculative sunt excluse în activitatea procurorului.

În toate cele trei cauze, deciziile adoptate au fost conforme normelor legale și internaționale, iar acuzațiile din sesizare nu reflectă realitatea modului de desfășurare a anchetelor. Nu există temeiuri obiective pentru aplicarea unei sancțiuni disciplinare, întrucât nu a fost încălcat niciun principiu fundamental al procesului penal.

Pe cale de consecință, așa cum este menționat în doctrina în materie disciplinară pentru procurori și judecători, atunci când se fac aprecieri despre vinovăția disciplinară, acestea trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile. Iar în lumina argumentelor aduse în prezenta explicație, nu există probe care să demonstreze că subsemnatul a acționat cu rea-credință, irațional, neargumentat și nerezonabil. Drept urmare, angajarea răspunderii disciplinare este inadmisibilă.

Din conținutul sesizării și problematica abordată de autorul sesizării, acțiunile procurorului XXXXXX XXXXXX urmează a fi analizate din următoarele perspective:

I. În cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins a fi comisă de către XXXXXX XXXXXX, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane-pornită în baza art. art. 248 al. (7) lit. a), b), c) Cod penal

1.1. *Având în considerare că la 18.09.2024 procurorul Roman Rusu a emis ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui XXXXXX XXXXXX în temeiul art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii,-*

- dacă au existat temeiuri de reținere a lui XXXXXX XXXXXX conform art. 166-167 Cod de procedură penală;

- dacă au existat temeiuri de drept și de fapt pentru a-i înainta la 05.02.2024 lui XXXXXX XXXXXX învinuirea în comiterea infracțiunii, prevăzute de art.42 al. (5), art. 248 al. (7) lit. a), b), c) Cod penal;

- dacă au existat temeiuri de drept și de fapt pentru înaintarea la 05.02.2024 a demersului de aplicare a măsurii preventive - arestul preventiv în privința lui XXXXXX XXXXXX;

1.2. *Dacă a fost încălcat termenul rezonabil de urmărire penală, dosarul aflându-se în nelucrare în perioada aprilie-iunie 2024, și "pe o linie inertă" în perioada octombrie2024 - februarie 2025.*

II. În cauzele penale nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins a fi comisă de către XXXXXX XXXXXX, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane-pornită în baza art. art.248 al. (7) lit. a), b), c) Cod penal; nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins comisă de către XXXXXX XXXXXX - pornită în baza art. 27, art.248 al. (1) Cod penal; cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins comisă de către XXXXXX XXXXXX - pornită în baza art. 27, art. 248 Cod penal , -

2.2. *Dacă investigarea dosarului a fost eficientă și efectivă prin prisma omisiunilor identificate de autorul sesizării.*

III. Nerealizarea obligației prevăzute la art.54 alin.(3) din CPP, de formulare a unei cereri de abținere a procurorului de caz Roman Rusu, în momentul intervenirii în proces a avocatului XXXXXX XXXXXX (care reprezintă interesele învinuiților XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX) - ex-procuror în cadrul PCCOCS, cu care procurorul de caz au activat în aceeași subdiviziune a Procuraturii până în 10.06.2019.

Așadar:

Cu referire la acțiunile procurorului Roman Rusu în raport cu constrângerea drepturilor și libertăților lui XXXXXX XXXXXX în cadrul urmăririi penale în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, Inspecția procurorilor reține următoarele (pct.1.1. supra):

Analiza post-factum a probatoriului efectuată de către Adjunctul Procurorului General indică la concluzia că, încă la etapa inițială a urmăririi penale la cauza penală respectivă, organul de urmărire penală cu ușurință putea constata, că în acțiunile de serviciu ale lui XXXXXX XXXXXX nu intră controlul mărfurilor transportate peste frontiera vamală.

Astfel, concluziile procurorului Roman Rusu din ordonanța de punere sub învinuire/demersul de aplicare a măsurii preventive pe de o parte, și cele puse la baza scoaterii ulterioare de sub urmărire penală a lui XXXXXX XXXXXX arată la o ''coliziune juridică evidentă'', fapt care nu poate fi explicat decât prin atitudinea formalistă a procurorului de caz.

Extrapolând raționamentele autorului sesizării, urmează de cercetat dacă în raport cu existența sau inexistența bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii de contrabandă de către XXXXXX XXXXXX, acțiunile procurorului Roman Rusu pot fi considerate drept conforme cu standardele de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Se reține, că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 06.02.2024 în privința lui XXXXXX XXXXXX a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv, care a fost menținut prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.02.2024.

Sub acest aspect, este absolut necesar a pune în evidență constatările judecătorului de instrucție care a examinat demersul înaintat de procurorul Roman Rusu de aplicare a arestului preventiv în privința lui XXXXXX XXXXXX și a instanței de recurs, care s-a expus în privința recursului apărătorului lui XXXXXX XXXXXX împotriva măsurii preventive - arestul preventiv, aplicat la 06.02.2024.

Astfel, conform încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 06.02.2024, instanța de judecată a verificat materialele dosarului și a stabilit, *''că cauza penală a fost pornită cu respectarea legislației în vigoare, materialele prezentate de procuror confirmă existența temeiurilor de bănuială rezonabilă în privința lui XXXXXX XXXXXX de comitere a infracțiunii imputate, la demers fiind anexate probele respective,*

necombătute în careva mod de către partea apărării, precum și nefiind constatate careva ilegalități la reținerea învinuitului”.

Examinând recursul avocatului în numele învinuitului XXXXXX XXXXXX, Curtea de Apel Chișinău a emis decizia din 15.02.2024, în care a apreciat concluzia instanței de fond ca una corectă, subliniind, că probele care ar putea da naștere unei bănuieli legitime nu trebuie să fie de același nivel cu cele necesare pentru a justifica o condamnare, concluzie învederată din Hotărârea CEDO în cauza O'Hara contra Regatului Unit din 16.11.2001.

În această ordine de idei, în prim plan se pune principiul ”res iudicata”, adică autoritatea lucrului judecat. Hotărârea judecătorească și efectele pe care le produce reprezintă instituții esențiale ale oricărui sistem juridic și constatărilor expuse într-o hotărâre judecătorească irevocabilă nu mai poate fi dată a altă interpretare.

Această concluzie a instanței de judecată, cu privire *la existența temeiurilor de bănuială rezonabilă în privința lui XXXXXX XXXXXX*, la etapa examinării demersului de aplicare a arestului preventiv, ar putea fi răsturnată doar în ipoteza existenței unei sentințe în baza art. 306, art. 307 Cod penal, ceea ce nu este aplicabil speței analizate.

Astfel, Inspecția procurorilor nu este competentă a da o altă apreciere și a constata lipsa suficientelor temeiuri pentru procurorul Roman Rusu de a-i înainta lui XXXXXX XXXXXX învinuire și a înainta în instanța de judecată demersul de arestare preventivă și ca consecință - o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în exercitarea atribuțiilor de serviciu de către procurorul Roman Rusu.

Respectiv, în această parte nu poate fi reținută prezența elementelor abaterii disciplinare de îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) din Legea nr.3/2026 cu privire la Procuratură, precum nici de încălcare a Codului de etică al procurorilor aprobat prin hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016 de către procurorul Roman Rusu.

Cu referire la termenul rezonabil de urmărire penală și durata urmăririi penale în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins a fi comisă de către XXXXXX XXXXXX, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane - pornită în baza art. art.248 al. (7) lit. a), b), c) Cod penal (pct.1.2 supra).

Inspecția procurorilor ia în considerație volumul și complexitatea acțiunilor de urmărire penale efectuate, aprecierea făcută de autorul sesizării, precum și explicațiile procurorului Roman Rusu vis-a-vis de acest aspect.

Totodată se va ține cont și de comportamentul părților și participanților la proces, ce rezultă din materialele cauzei penale, anexate în copii la sesizarea nr. 50s/25.

Sub acest aspect vor fi reținute ca pertinente și explicațiile suplimentare ale procurorului Roman Rusu, care a menționat că în perioada vizată (derulării lucrărilor în cauza penală nr.xxxxxxxxxx) a emis decizii în 42 cauze penale, precum și a soluționat aspecte procesuale în alte 23 procese penale, cu adoptarea soluțiilor în ordinea art. 274 Cod de procedură penală.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în interpretările sale include dreptul persoanei de a-i fi soluționată cauza într-un termen rezonabil în art. 6 alin. (1) din CEDO. Pentru aprecierea rezonabilității termenului trebuie examinate două chestiuni de bază: 1) durata procedurilor și 2) rezonabilitatea acestei durate.

Astfel, nu poate fi concluzionat că a avut loc o tergiversare a desfășurării urmăririi penale, deoarece nu se identifică vreo plângere a părților în proces referitor la durata procedurilor, precum, nu se identifică nici alte elemente care ar fi în neconcordanță cu prevederile art. 20 Cod de procedură penală și care s-ar datora acțiunilor/inacțiunilor procurorului Roman Rusu - acțiuni care ar cade sub incidența art.38 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Cu referire la omisiunile în cadrul investigațiilor în cadrul cauzelor penale nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins a fi comisă de către Xxxxxx Xxxxxx, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane - pornită în baza art. art. 248 al. (7) lit. a), b), c) Cod penal; nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins comisă de către Xxxxxx Xxxxxx - pornită în baza art. 27, art. 248 al. (1) Cod penal; cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx privind infracțiunea de contrabandă, pretins comisă de către Xxxxxx Xxxxxx - pornită în baza art. 27, art. 248 Cod penal (pct. 2.2 supra).

Se reține, că potrivit art.51 al. (3) Cod de procedură penală, la exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii. El, de asemenea, execută indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior privind înlăturarea încălcărilor de lege și omisiunilor admise la efectuarea și/sau la conducerea urmăririi penale.

Aprecierea probatoriului, tacticile și metodele de desfășurare a urmăririi penale țin de aceste atribuții de independență procesuală a procurorului și se apreciază ca fiind un drept discreționar al procurorului de a proceda într-un fel sau altul, cu excepția arbitrarului, adică în limitele câmpului legal și competențelor de la art. 52 Cod de procedură penală. Legalitatea soluțiilor adoptate de către procuror pot fi supuse controlului ierarhic superior, precum și controlului judiciar (art. art. 52, 299¹, 313 Cod de procedură penală).

Criticile aduse eficienței urmăririi penale în cadrul cauzelor penale vizate, precum și a temeinicieii soluțiilor adoptate de procurorul Roman Rusu sunt la latitudinea procurorului ierarhic superior. în cauzele din speță, procurorul ierarhic superior a făcut uz de competențele legale. După caz, omisiunile din activitatea procesuală a procurorului, evidențiate de autorul sesizării ca prestație profesională, pot fi abordate de procurorul ierarhic superior la evaluarea performanțelor profesionale.

Astfel, Inspecția procurorilor nu identifică în acțiunile procurorului Xxxxxx Xxxxxx o îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, sau o încălcare a Codului de

etică al procurorilor aprobat prin hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27.05.2016.

Cu referire la nerealizarea obligației de formulare a unei cereri de abținere a procurorului de caz Roman Rusu, în momentul intervenirii în proces a avocatului XXXXXX XXXXXX, ex-procuror.

Inspekția procurorilor reține, că autorul sesizării nu a invocat vreo atitudine părtinitoare sau alte raționamente în acțiunile procurorului Roman Rusu vis-a-vis de învinuiri XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX.

Suplimentar, nu se identifică nicio condiție stipulată la art. 54 Cod de procedură penală, pentru care procurorul Roman Rusu urma să se abțină de la conducerea cu urmărirea penală în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx.

Simple fapt, că un ex-procuror, ex-coleg de serviciu, actualmente avocat are calitate de apărător al învinuiri într-un dosar din gestiunea procurorului Roman Rusu nu reprezintă circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea procurorului.

Din aceste considerente nu se determină nicio abatere disciplinară în acțiunile procurorului Roman Rusu.

Procurorul Roman Rusu activează în funcție de procuror din anul 2005.

Pe parcursul activității a fost acordate măsuri de încurajare de 7 ori în conformitate cu art.35 al. (1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, precum și o avertizare ca măsură disciplinară.

Conform art. 41 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, o sancțiune disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

În procesul de verificare disciplinară, inspectorul nu își poate aroga competențe ale procurorului ierarhic superior, fiind în imposibilitate să le substituie, iar aprecierile acestuia nu pot exceda constatările investite cu autoritatea lucrului judecat. Aprecierile despre vinovăția disciplinară trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile, motiv pentru care, angajarea unei răspunderi disciplinare este inadmisibilă.

Remediul principal pentru înlăturarea omisiunilor, inclusiv atunci când se pretinde ineficiența unei anchete, este exercitarea căilor de atac și aplicarea la timp a normelor procesuale ce se impun, iar anularea unei hotărâri sau constatarea caracterului incomplet a unor acte de procedură nu înseamnă în mod automat că procurorul nu a acționat într-un mod profesionist și în strictă conformitate cu legea.

Potrivit jurisprudenței constante a Colegiului de disciplină și etică, angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a

condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

La rândul său, Consiliul Superior al Procurorilor, a dezvoltat această jurisprudență punctând, că pot atrage răspunderea disciplinară numai acele acțiuni ale procurorilor, care au un caracter evident și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă, ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni.

Din perspectivă jurisprudențială este evident, că omisiunile admise într-un proces penal trebuie să poată fi corectate și înlăturate prin intermediul căilor de atac sau a altor proceduri legale și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a procurorului. Or, rolul căilor de atac și anumite prevederile din Codul de procedură penală sunt anume pentru a înlătura omisiunile organului de urmărire penală și a procurorului ierarhic inferior. În calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, procurorul care efectuează/conduce urmărirea penală a acționat cu rea-voință sau a admis o omisiune gravă care a prejudiciat grav interesul justiției, inclusiv drepturile și interesele părților în proces.

Conform prevederilor art. 3 alin. (4) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, responsabilității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele penale pe care le gestionează.

Urmare a verificării celor invocate în sesizare și materialului probatoriu administrat, Inspecția procurorilor nu a identificat în acțiunile procurorului Roman Rusu fapte, care ar putea constitui abateri disciplinare, prevăzute de art. 38 lit. a), lit. lit.f¹) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de Inspecția procurorilor, Adjunctul al Procurorului General Sergiu Rusu la data de 07.04.2025, a depus o contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 01.04.2025 și a solicitat Colegiului de disciplină și etică examinarea cauzei disciplinare și adoptarea unei hotărâri cu aplicarea în privința procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Roman Rusu, a unei sancțiuni disciplinare pentru abaterile comise, în conformitate cu legislația în vigoare și cu principiul proporționalității sancțiunilor.

Decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării în termen de 10 zile de la data recepționării deciziei, la Colegiul de disciplină și etică (în continuare Colegiu).

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost emisă la data de 01.04.2025, iar contestația a fost depusă la 07.04.2025.

Din conținutul contestației reiese că, decizia Inspecției Procurorilor din 01.04.2025, a fost expediată la data de 01.04.2025 cu nr. de ieșire 50s/25 la nr. 11-18d/25-1011 și a fost recepționată de către petent tot la data de 01.04.2025.

Prin urmare, Colegiul constată că, autorul sesizării a respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Studiind contestația depusă și actele administrate în ședința Colegiului, verificând argumentele expuse de ultimii, Colegiul consideră că contestația depusă este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece sesizarea depusă inițial este vădit neîntemeiată. Astfel, fiind citat în ședința Colegiului, procurorul Roman Rusu nu a dat curs cererii, menționând că susține declarațiile date la momentul administrării probelor de către Inspecția procurorilor.

În cadrul ședinței Colegiului, prin Dispoziția nr. 59 din 07.05.2025 pentru susținerea contestației din data de 07.04.2025 a fost desemnată procurorul în Secția urmărire penală a Procuraturii Generale Inga Furtună. Dna procuror a susținut contestația depusă, dar în ședință, practic s-a pronunțat numai pe circumstanțele expuse în cauza penală nr.xxxxxxxxxxxxx.

Cu referire la caz, Colegiul constată că Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei, respectiv nu a identificat temeiuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorului Roman Rusu. În susținerea concluziilor Inspecției, a poziției procurorului Roman Rusu vizavi de cele incriminate, Colegiul reține și poziția reprezentantului Ministerului Justiției expusă în referința la cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Xxxxxx Xxxxxx care printre altele a menționat că nu au fost admise ilegalități, că bănuiala rezonabilă este permisă de lege, durata relativ scurtă a urmăririi penale, că măsurile procesuale dispuse de OUP în privința învinutului Xxxxxx Xxxxxx au fost cu necesitate și în strictă conformitate cu legislația în vigoare etc.

Colegiul, reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin. (4) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 și modificat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-13/17 din 24.01.2017, Colegiul,-

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge contestația depusă de Adjunctul al Procurorului General Sergiu Rusu împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 01.04.2025, adoptată în urma examinării sesizării depuse, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Roman Rusu.

2. Hotărârea se pronunță la data de 23.05.2025.

3. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile de la pronunțare, prin intermediul Colegiului.

Președintele ședinței
Colegiului de disciplină și etică

semnat

Eugenia ZUBCO